

Gmina Tyczyn

Nr 12 (630)
26.12.2021 r. – 29.01.2022 r.

Cena 1,50 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Tyczyn

*W ten świąteczny czas składamy
Mieszkańcom Gminy Tyczyn
serdeczne życzenia radosnego przeżywania
tajemnicy Bożego Narodzenia
w zdrowiu i jedności z bliskimi.
Niech rodzący się Chrystus doda sił
swoim Błogosławieństwem na Nowy 2022 Rok.*

*Przewodniczący Rady Miejskiej
w Tyczynie
Ryszard Fornal*

*Burmistrz Tyczyna
Janusz Skotnicki*

W numerze:

- Nagrody Burmistrza Tyczyna rozdane
- O rewitalizacji tyczyńskiego parku
- Rada Miejska uchwaliła
- Informacje z GZOS w Tyczynie
- O tyczyńskich cmentarzach
- Złota gwiazdka PZPN dla szkółki Strugu Tyczyn

RADA MIEJSKA UCHWALIŁA

19 listopada br. odbyła się XLI sesja VIII kadencji Rady Miejskiej w Tyczynie. Radni podjęli uchwały w sprawach:

● **Przyjęcia rocznego Programu współpracy gminy Tyczyn z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2022 r.** Przyjęty Program spełnia wszystkie ustawowe wymagania określone w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Był on konsultowany z organizacjami pozarządowymi, żadna z nich nie zgłosiła uwag do przedstawionego Programu.

● **Współdziałania pomiędzy Gminą Tyczyn a Gminą Miastem Rzeszów w zakresie obsługi osób doprowadzonych do Izby Wyrzeźwień.** Przyjęta uchwała ma na celu dowiedzenie oraz zapewnienie obsługi osobom nietrzeźwym doprowadzonym na Izbę Wyrzeźwień w Rzeszowie z terenu Gminy Tyczyn w 2022 r. Brak takiej placówki w Gminie Tyczyn wiąże się z koniecznością korzystania z Izby Wyrzeźwień w Rzeszowie.

● **Zmiany uchwały Nr XXXIX.274.2021 RM w Tyczynie z dnia 10.09.2021 r. w sprawie załączenia zobowiązania na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych pochodzących od właścicieli nieruchomości zamieszkałych w gminie Tyczyn.** W wyniku ogłoszonego przetargu została złożona 1 oferta na zadanie polegające na odbiorze i zagospodarowaniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy Tyczyn w wysokości 3 096 900 zł brutto oraz 1 oferta na zadanie polegające na udostępnieniu Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w wysokości 160 304,04 zł brutto, co daje łącznie 3 257 204,04 zł brutto. Oferowane kwoty przewyższają zabezpieczone środki na ten cel w przyjętej uchwale z dnia 10.09.2021 r., wobec powyższego zasadne było podjęcie uchwały.

● **Wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty na terenie Gminy Tyczyn.** Radni uchwalili nowe miesięczne stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi zbieranymi i odbieranymi w sposób selektywny w wysokości **30 zł dla osób, które nie posiadają kompostownika i 25 zł dla mieszkańców, którzy mają kompostowniki.** Stawka za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku właścicieli nieruchomości nie wypełniających obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny wynosi **70 zł** od każdej osoby zamieszkującej daną nieruchomość.

● **Pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi w 2022 r. z dochodów**

własnych gminy. Radni podjęli uchwałę w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty na terenie Gminy Tyczyn. Dopłata ta wynosić będzie około 120 tys. zł. Od przyszłego roku gmina ma możliwość dopłaty do odpadów komunalnych odbieranych od mieszkańców gminy.

● **Określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości.** Radni ustalili stawki od nieruchomości na 2022 r. I tak:

1. od gruntów:

- 1) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków - 0,98 zł od 1m² powierzchni;
- 2) pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych - 4,74 zł od 1 ha pow.;
- 3) pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego - 0,32 zł od 1m² pow.;
- 4) niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9.10.2015 r. o rewitalizacji, i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego - 3,40 zł od 1m² pow.;

2. od budynków lub ich części:

- 1) mieszkalnych - 0,68 zł od 1 m² pow. użytkowej;
- 2) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej - 21,44 zł od 1 m² pow. użytkowej;
- 3) zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym - 12,04 zł od 1 m² pow. użytkowej;
- 4) związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń - 5,25 zł od 1 m² pow. użytkowej;
- 5) pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego - 5,86 zł od 1 m² pow. użytkowej;

3. **od budowli** - 2% ich wartości określonej na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i ust. 3-7 ustawy z dnia 12.01.1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych.

ciąg dalszy na str. 4

● **Zmiany uchwały nr XL.281.17 RM w Tyczynie z dnia 8.09.2017 r. w sprawie ustalenia wysokości i zasad wypłaty diet dla radnych RM w Tyczynie.** Rozporządzeniem Rady Ministrów wprowadzone zostały zmiany określające wysokości diet dla radnych rad gminnych. Dotychczasowy maksymalny przelicznik 1,5-krotności kwoty bazowej, określonej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, został podniesiony do 2,4-krotności. W przyjętej uchwale radni RM w Tyczynie będą otrzymywać diety w wysokości 2,2-krotności kwoty bazowej.

● **Zmiany uchwały NR XL.282.17 RM w Tyczynie z dnia 8.09.2017 r. w sprawie ustalenia wysokości diet dla sołtysów i przewodniczącego Zarządu Mieszkańców Miasta Tyczyna.** W związku z podniesieniem wysokości diet dla radnych podniesiono także diety dla sołtysów i przewodniczącego Zarządu Mieszkańców Miasta Tyczyna. W przyjętej uchwale sołtysi i przewodniczący ZMMT będą otrzymywać diety w wysokości 2,2-krotności kwoty bazowej.

● **Wynagrodzenia dla Burmistrz Tyczyna.** Ustawą z dnia 17.09.2021 r. o zmianie ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz niektórych innych ustaw dokonana została zmiana ustawy o pracownikach samorządowych w przedmiocie ustalenia minimalnego i maksymalnego wynagrodzenia dla burmistrza. Zmiana ustawy została dokonana z mocą obowiązywania od dnia 1.08.2021 r. W wykonaniu postanowień ww. ustawy ustalone zostały stawki wynagrodzenia miesięcznego wraz z dodatkami zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Rady Ministrów z dnia 25.10.2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U.2021.1960).

● **Zaciągnięcia zobowiązania na projekty przebudowy dróg gminnych dofinansowanych z Rządowego Funduszu Polski Ład.** Gmina otrzymała promesę na przebudowę dróg popowodziowych w wysokości 5 001 750 zł. W związku z powyższym zlecone zostanie wykonanie 16 projektów dróg (kwota: 95 tys. zł), by móc przystąpić jak najszybciej do przetargów.

● **Zmiany uchwały budżetowej gminy Tyczyn na 2021 r.**

● **Zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej.**

7 grudnia br. odbyła się XLII nadzwyczajna sesja VIII kadencji Rady Miejskiej w Tyczynie. Radni wystuchali informacji dotyczących realizacji inwestycji oraz remontów drogowych i liniowych w 2021 r. Podjęli również uchwały w sprawach:

● **Zaciągnięcia zobowiązania na realizację zadania: Zakup lekkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Kielnarowej.** Radni podjęli uchwałę zaciągnięcia zobowiązania na realizację ww. zadania do kwoty brutto obciążającej budżet 2022 r. w wysokości 250 tys. zł.

● **Zmiany uchwały budżetowej gminy Tyczyn na 2021 r.** Gmina otrzymała środki z funduszu przeciwdziałania Covid-19 na realizację projektu *Laboratoria Przyszłości* w kwocie 334 800 zł oraz od Ministra Edukacji i Nauki dotację na realizację przedsięwzięcia pn. *Poznaj Polskę* (kwota: 29 907 zł). W podjętej uchwale zwiększa się m.in. wydatki dla szkół z przeznaczeniem na zakup sprzętu oraz organizację wycieczek dla uczniów. Szczegółowe informacje znajdują się na stronie 9 w tekście **Eweliny Wyżykowskiej**.

Rubrykę redaguje:

Dorota Michalak

- pracownik Urzędu Miejskiego w Tyczynie,
inspektor ds. obsługi Biura Rady Miejskiej

Rewitalizacja Zespołu Parkowego w Tyczynie

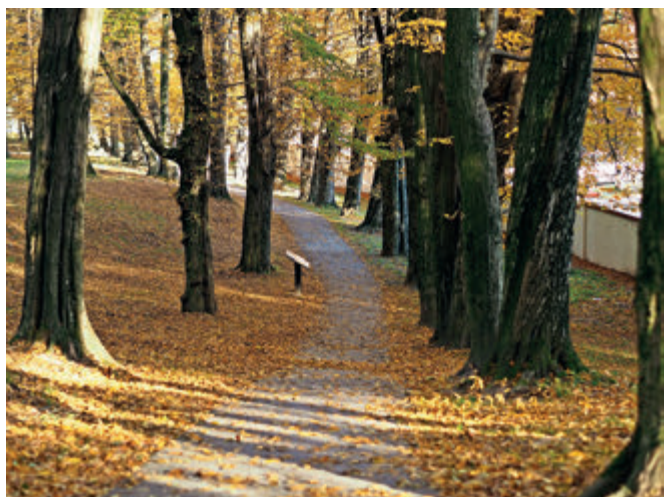
Park tyczyński zmienił swoje oblicze. Rewitalizacja zespołu parkowego realizowana w ramach projektu „Kompleksowa rewitalizacja na terenie ROF” (Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego) została zakończona, chociaż na wiosnę będą jeszcze wykonywane poprawki drobnych elementów.

Prace zostały zrealizowane w systemie *zaprojektuj i wybuduj*, w okresie od 7.10.2019 r. do 7.09.2021 r., przez wykonawcę (konsorcjum): Lider - Firma Remontowo-Budowlana *Piotrowski Paweł Piotrowski* Pivoda 150, 37-522 Wiązownica, Partner - Budownictwo *Nowak Sp. K.* Michałówka 98, 37-550 Radymno. Zakres prac składał się z dwóch etapów.

Pierwszy etap obejmował inwentaryzację zieleni, opracowanie dokumentacji projektowej, zaakceptowanej przez Konserwatora Zabytków, oraz uzyskanie prawomocnego pozwolenia na budowę.

Drugi etap obejmował wykonanie zaprojektowanego zadania, na które składały się: roboty rozbiórkowe (obiekty małej architektury, nawierzchnie i podbudowy ścieżek istniejących, boisk asfaltowych, oświetlenia, ogrodzenia z siatki itp.), wycinkę chorych i pielęgnację pozostałych drzew oraz niskiej roślinności, nowe nasadzenia drzew, wykonanie ogrodu włoskiego, niwelację terenu (w tym likwidację dawnej strzelnicy), renowację muru ogrodzeniowego i ogrodzenia z pręseł metalowych od strony południowej, budowę nowego ogrodzenia z pręseł metalowych od ul. Orkana (od strony północnej), wymianę ogrodzenia z siatki na ogrodzenie z paneli ogrodzeniowych z pozo-

Tyczyński park w nowej odsłonie w obiektywie Agaty Sarny

U dołu fotografii fragment ogrodu różanego

stałych stron, przebudowę istniejących ścieżek i budowę nowych ścieżek o nawierzchni z miąta kamiennego na podbudowie z tłucznią, remont cieką kamiennego przy istniejących ścieżkach, przebudowę i rozbudowę oświetlenia (kable i 48 szt. latarni parkowych), budowę boiska o nawierzchni elastycznej (z kostki gumowej) o wym. 22x42 m wraz z piłkochwyłtami i wyposażeniem (zestawem do piłki siatkowej i bramkami do piłki ręcznej), budowę altany o konstrukcji drewnianej pokrytej gontem modrzewiowym z wbudowanymi ławkami, budowę obiektów małej architektury (55 szt. ławek parkowych, 30 szt. koszy na śmieci, 5 szt. stojaków na rowery, 18 szt. tablic informacyjnych, makieta przedstawiająca pałac i bezpośrednie otoczenie z 1899 r.), obsianie trawą miejsc, gdzie była konieczność odtworzenia trawnika. Powierzchnia działki budowlanej to 10,37ha. Wydano 16 decyzji konserwatorskich.

Od początku realizacji zadania poniesiono koszty w wysokości **4 596 947,48 zł**. Koszty te obejmują wyżej opisany zakres prac oraz dodatkowo: opracowanie koncepcji projektowej z dokumentacją formalno-prawną niezbędną do złożenia wniosku o dofinansowanie, przeprowadzenie przetargu, koszt nadzoru inwestorskiego i tablic informacyjnych.

Zadanie dofinansowane jest ze środków **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020** w kwocie **3 319 675,56 zł**.

Zachęcając do spacerów, życzymy miłego spędzenia czasu w naszym tyczyńskim parku.

Tekst: **Janusz Skotnicki** - Burmistrz Tyczyna

Panu Krzysztofowi Hajdukowi

wyrazy głębokiego współczucia i słowa otuchy
z powodu śmierci

TATY

składają: **dyrektor, nauczyciele i pracownicy
Zespołu Szkół w Tyczynie**

Przebudowa Zespołu Szkół w Tyczynie

Zaczęły spełniać się plany odnośnie oczekiwanych prac remontowych i budowlanych w podległym samorządowi Powiatu Rzeszowskiego Zespole Szkół w Tyczynie. W ramach inwestycji, obejmującej łącznie na prawie 19 mln zł, powstanie m.in. komfortowy internat dla uczniów, sala gimnastyczna oraz scena widowiskowa.

Umowę z wykonawcą - rzeszowską firmą *Solkan Sp. z o.o.* - podpisał 7.12 br. Starosta Rzeszowski **Józef Jodłowski**. Zadanie pod nazwą *Przebudowa i rozbudowa oficyny oraz budowa sali gimnastycznej wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą towarzyszącą dla Zespołu Szkół w Tyczynie* zakłada: przebudowę i remont oficyny, rozbudowę oficyny o łącznik, budowę sali gimnastycznej i budowę zewnętrznej sceny widowiskowej wraz z terenową widownią.

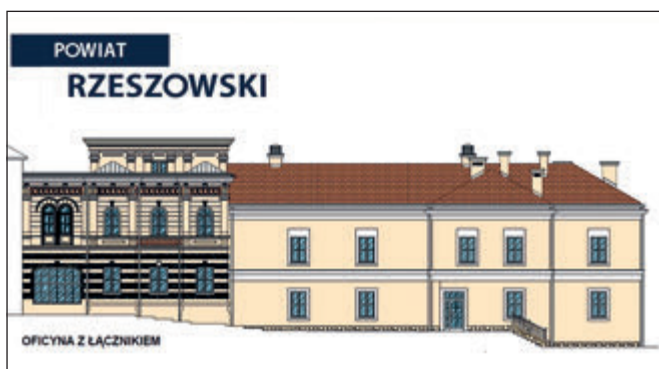
W przebudowanym budynku oficyny powstaje łącznie 15 pokoi internatowych, w tym jeden przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wszystkie pomieszczenia mieszkalne wyposażone będą w oddzielne łazienki. Będzie mogło tu zamieszkiwać łącznie 31 uczniów oraz wychowawca. W internacie znajdują się także m.in. pomieszczenia do wydawania posiłków oraz zmywalnia. Funkcjonować będzie sala konsumpcyjna, pełniąc również funkcję miejsca do organizacji spotkań i imprez kulturalnych. Budynek oficyny wraz z łącznikiem stanowić będzie integralną całość pod względem funkcjonalnym i przestrzennym.

W ramach projektu, obok budynku łącznika, powstanie również sala gimnastyczna z boiskiem o wymiarach boiska 12x24 m z pełnym zapleczem sportowo-socjalnym. Plany inwestycyjne zakładają także ciągi piesze, powstanie placu manewrowego dla celów przeciwpożarowych, parking i tereny zielone urzędzonej.

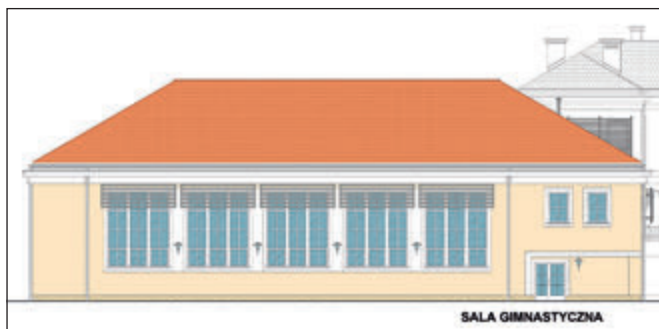
Przedsięwzięcie o łącznej wartości 18 889 188,09 zł będzie realizowane przy wsparciu finansowym Budżetu Państwa ze środków Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w wysokości 5 145 315 zł oraz dotacji Ministerstwa Sportu i Turystyki - 2 630 700 zł.

Wyrazy podziękowania za zaangażowanie i ogromny wkład pracy w przygotowanie inwestycji należą się radnym Powiatu Rzeszowskiego oraz członkom Zarządu Powiatu na czele ze Starostą Rzeszowskim **Józefem Jodłowskim**. Dzięki nim obiekty Zespołu Szkół w Tyczynie zyskują blask, zapewniając uczniom i kadrze nauczycielskiej doskonałe warunki do nauki i pracy.

Warto dodać, że nie jest to pierwsza inwestycja prowadzona w Zespole Szkół w Tyczynie, którego obiekty są historyczną i architektoniczną perełką powiatu. Placówka mieści się bowiem na terenie dawnego zespołu pałacowo-parkowego rodziny Wodzickich, którego historia sięga połowy XIX wieku. W latach 2009-2011, pod okiem konserwatora zabytków, przeprowadzono tu istotne prace renowacyjne, na które wydatkowano blisko 3 mln zł, w tym 2,4 mln zł z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Inwestycja spotkała się z ogromnym uznaniem, w 2011 r. zdobyła tytuł *Budowy roku Podkarpacia* w kategorii *Obiekty modernizowane*. Dzięki zaangażowaniu środków powiatowych i zewnętrznych przywrócono pałacowi historyczny wygląd, m.in. odtworzono niszczone elementy dekoracyjne, wymieniono pokrycia dachowe i wyremontowano basztę. Zabytkowe obiekty Zespołu Szkół w Tyczynie odzyskały dawną świetność i znów stały się wizytówką Powiatu Rzeszowskiego.

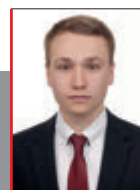
Elewacja północna

Elewacja południowa

Tekst:

Łukasz Obara
- radny Powiatu Rzeszowskiego

Odpust św. Katarzyny

Słowo Boże głosił ks. Paweł Pratko

25 listopada br. w liturgii Kościoła wspomniana jest **św. Katarzyna Aleksandryjska** - patronka parafii w Tyczynie, a zarazem patronka miasta i gminy Tyczyn. Uroczyste Msze św. odpustowe odbyły się o godz. 11.00 i 17.00. Przewodniczył im i Słowo Boże głosił **ks. Paweł Pratko** - rodak tyczyńskiej parafii, posługujący obecnie w Nienadówce. Kaznodzieja odwołując się do Ośmiu Błogosławieństw, wskazywał konieczność życia w taki sposób, aby się Bogu podobać. Po Mszy wieczornej odbył się kolejny Wieczer Uwielbienia, podczas którego wierni śpiewem i modlitwą wysławiali obecnego w Najświętszym Sakramencie Boga. Oprawie muzycznej tym razem przewodził **Poldek Twardowski** - muzyk z Sędziszowa Młp.

Tekst: **Ks. Łukasz Ślęczka**

Św. Katarzyna Aleksandryjska

(ur. ok. 282, zm. ok. 300) była bogatą i wykształconą chrześcijanką z Aleksandrii, która przyjęła śluby czystości. Krytykowała prześladowanie chrześcijan i postępowanie cesarza **Maksencjusza** (Maksymina?). W wieku 18 lat poniosła śmierć męczeńską. Wyrok śmierci zapadł po dyspucie religijnej, w której to Katarzyna wykazała się mądrością większą niż pięćdziesięciu męrców niechrześcijańskich. To wystarczyło, aby cesarz - niezadowolony z takiego stanu rzeczy - skazał Katarzynę na tortury i śmierć. Najstarsi autorzy, którzy wspominali Katarzynę, to święty **Rufin** i **Euzebiusz** z Cezarei Palestyńskiej.

Święta Katarzyna od wieków jest patronką kościoła parafialnego w Tyczynie, a od 1996 r. patronuje także naszej gminie. Z tej okazji dzień imienin świętej, który przypada na 25 listopada, jest obchodzony szczególnie uroczysto. W Święto Patronalne Gminy Tyczyn od wielu lat wręczane są nagrody Burmistrza Tyczyna, a w latach ubiegłych także medale parom małżeńskim, które wspólnie spędziły ze sobą 50 i więcej lat. W tym roku ta ostatnia uroczystość, ze względu na bezpieczeństwo seniorów, zorganizowana została w innym terminie.

Tekst: **Alicja Kustra**

Święto Patronalne Gminy Tyczyn

25 listopada br., w dzień wspomnienia św. Katarzyny Aleksandryjskiej, patronki tyczyńskiego kościoła, obchodziliśmy święto patronalne Gminy Tyczyn. Uroczyste obchody rozpoczęła msza św., której przewodniczył pochodzący z naszej parafii **ks. Paweł Pratko**. Do oprawy liturgicznej włączył się Zespół Śpiewaczy *Tyczyniaczy* wraz z Kapelą Wójta Tycznera.

Dalsza część uroczystości odbyła się w Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie, gdzie sekretarz Gminy **Anna Fil** wraz z przewodniczącym Rady Miejskiej **Ryszardem Fornalem**, w imieniu Burmistrza Tyczyna **Janusza Skotnickiego**, wręczyli nagrody: **Katarzynie Krzak**, **Krystynie Kotowicz**, **Ryszardowi Domino**, **Elżbiecie Rożek**, **Zofii Międlar-Mruk**, **Wacławowi Wardzie**, **Lucjanowi Osiałemu** oraz **Janowi Szelidze**.

Uroczystościom towarzyszył wernisaż wystawy pt. *Tyczyńska Nekropolia*, prezentującej zdjęcia wykonane przez **Zofię Katarzynę Domino**. Autorka od najmłodszych lat prywatnie i zawodowo związana jest z gminą Tyczyn. Gdy przeszła na emeryturę, zaczęła uczęszczać na Uniwersytet III Wieku Uniwersytetu Rzeszowskiego. Jej główną pasją stała się fotografia, którą realizuje w Klubie Fotograficznym przy OTW-URZ. W ramach jego działalności autorka wykonywała rów-

nież zdjęcia do prezentowanej wcześniej wystawy pt. *Ziemia Tyczyńska w Obiektywie*.

Obecna wystawa powstała z inicjatywy **Zofii Domino** - członka Zarządu Towarzystwa Miłośników Ziemi Tyczyńskiej. Panie wspólnie postanowiły utrwalić zabytkowe i historyczne pomniki znajdujące się na tyczyńskim cmentarzu, by pozostały w pamięci mieszkańców Tyczyna.

Wernisaż uświetnił recital fletowy w wykonaniu **Edyty Czekał** - absolwentki Zespołu Szkół Muzycznych nr 1 im. Karola Szymanowskiego w Rzeszowie w klasie fletu, a obecnie studentki Edukacji Artystycznej w zakresie Sztuki Muzycznej w Instytucie Edukacji i Równocześnie Pedagogiki Wczesnoszkolnej Uniwersytetu Rzeszowskiego. W M-GOK w Tyczynie prowadzi ona Ognisko Muzyczne *Nutka* - jako nauczycielka gry na flecie i pianinie - a także zajęcia umuzykalniające dla dzieci w wieku 2-4 lat. Oprócz tego pani Edyta zajmuje się prowadzeniem zajęć z rytmiki w przedszkolach na terenie Gminy Tyczyn oraz w Rzeszowie.

Zapraszamy do oglądania wystawy do CDKiIT przy ul. Grunwaldzkiej 29 w godzinach otwarcia instytucji.

Tekst: **Natalia Krawiec**

Hermanowa wspiera żołnierzy

Od kilku tygodni z wszystkich zakątków naszego kraju płyną słowa wsparcia dla żołnierzy Wojska Polskiego, Wojsk Obrony Terytorialnej, funkcjonariuszy Straży Granicznej, Policji i Straży Pożarnej, którzy z narażeniem zdrowia i życia strzegą granicy naszego kraju.

Wśród setek funkcjonariuszy, wspierających działania na granicy polsko-białoruskiej, są także mieszkańcy Hermanowej, dlatego do akcji wsparcia włączyła się również działająca w Hermanowej Grupa Patriotyczna.

Od niedzieli 5 grudnia br. członkowie Grupy Patriotycznej oraz miejscowi strażacy OSP w ramach wdzięczności odwiedzają domy naszych bohaterów, przekazując słowa podziękowania i pamiątkową bomb-

kę choinkową. Specjalne bombki świąteczne ozdobione są elementami patriotycznymi.

Chyląc czoła przed funkcjonariuszami stojącymi na straży naszych granic, Grupa Patriotyczna pragnie życzyć spokojnych i bezpiecznych Świąt Bożego Narodzenia oraz pomyślności w Nowym Roku. Niech służba Ojczyźnie przynosi Wam zadowolenie, zasłużony szacunek i uznanie.

Tekst: **Sławomir Wojtowicz**

Grupa Patriotyczna z Hermanowej przekazuje bombki choinkowe tym mieszkańcom, którzy strzegą granicy naszego kraju

Dbajmy o siebie nie tylko od święta

Przed nami szczególny czas - Boże Narodzenie, święta, na które starsi i młodszy czekają z niecierpliwością. To piękny zwyczaj ubierania choinki, łamanie się opłatkiem, składania życzeń, to czas wspólnej wieczery i śpiewania kołęd. Boże Narodzenie to także czas bycia razem, kiedy na nowo odkrywamy, że tak naprawdę w życiu rodziny najważniejsza jest szczerza rozmowa, dzięki której wszystko staje się łatwiejsze. W te święta liczy się szczególnie atmosfera, którą podkreślają piękne zapachy płynące z wigilijnego stołu oraz świerkowej choinki.

Dziś z niepokojem słuchamy informacji o tym, co dzieje się w kraju i na świecie, a także o tym, co czeka nas w najbliższej przyszłości. W rozmowach najczęściej przewijają się słowa pandemia, szczepienia, granica. Cóż, czasy są trudne, ale jedno jest pewne – po burzy zawsze świeci słońce. Pandemia też kiedyś się skończy. W tym wszystkim ważne jest, abyśmy dbali o siebie i własne rodziny, abyśmy troszczyli się także o osoby, z którymi pracujemy i przebywamy. Dbając o drugą osobę, pamiętajmy także o tym, że w każdym z nas jest szklany czło-

wiek. A co to oznacza, wyjaśni fragment bajki, którą autorka **Beata Krupska** zadedykowała zarówno dzieciom, jak i dorosłym.

Szklany Człowiek był bardzo duży, bardzo dobry i bardzo mądry. Był taki duży, że czasami głową strącał z nieba jakąś gwiazdę i bardzo się wtedy wstydził. Był taki dobry, że każdego, kogo spotkał, traktował jednakowo i każdemu patrzył prosto w oczy. A taki był mądry, że wiedział wszystko, ale nigdy nie powiedział: „Ja wiem”. Zawsze mówił: „Myślę, że tak jest, chociaż na pewno wiedzieć nie mogę.” [...] Pewnego dnia, nieszczęsnego, smutnego dnia, ktoś rzucił w niego złym słowem, czarnym i ciężkim. I wtedy stało się nieszczęście. Szklany człowiek zadzwęczał tak głośno, że gwiazdy się wystraszyły i pochowały się w mysich norach, a potem pękł i rozsypał się na miliony maleńkich okruchów szkła.

[...] Nigdy nie mówcie nikomu nic złego. Nie wiecie przecież, kto z nas jest Szklanym Człowiekiem...

Tekst: **Alicja Kustra** – red. nac. GT

W związku ze zbliżającym się stuleciem powstania czasopisma **Rycerz Niepokalanej**, które założył **św. Maksymilian Maria Kolbe** – patron kościoła parafialnego w Hermanowej – Stowarzyszenie Rodzin Katolickich w Hermanowej zwraca się z prośbą do Mieszkańców gminy Tyczyn o przeszukanie domowych archiwów i sprawdzenie, czy nie posiadają Państwo archiwalnych numerów **Rycerza Niepokalanej**, szczególnie z lat 1922-1951. Zainteresowane osoby prosimy o kontakt z panią **Krystyną Kotowicz** pod nr. tel. **(17) 22-99-428** (dzwonić po 18.00).

Informacje z Gminnego Zespołu Obsługi Szkół

334 800 zł dofinansowania dla Gminy Tyczyn w ramach programu *Laboratoria przyszłości*

Laboratoria Przyszłości to inicjatywa edukacyjna realizowana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Misją inicjatywy jest stworzenie nowoczesnej szkoły, w której zajęcia będą prowadzone w sposób ciekawy, angażujący uczniów oraz sprzyjający odkrywaniu ich talentów i rozwijaniu zainteresowań.

Wszystkie szkoły podstawowe prowadzone przez Gminę Tyczyn znalazły się wśród beneficjentów programu. W jego ramach szkoły otrzymają wsparcie finansowe na zakup wyposażenia technicznego niezbędnego do rozwoju umiejętności praktycznych wśród dzieci i młodzieży. Katalog zawiera zarówno wyposażenie podstawowe (które będą musiały od 1.09.2022 r. mieć

wszystkie szkoły, są to m.in. drukarki 3D z akcesoriami, mikrokontrolery z sensorami, sprzęt do nagrań dla nauki prezentacji swoich osiągnięć i stacje lutownicze) jak i dodatkowe (dobierane swobodnie przez szkoły). Szkoły podstawowe w: Borku Starym, Kielnarowej i Hermanowej otrzymały po 60 tys. zł, natomiast szkoła w Tyczynie 154 800 zł.

Laboratoria Przyszłości to nowoczesny sprzęt, który uatrakcyjni zajęcia szkolne i pozwoli uczniom rozwijać swoje zainteresowania nie tylko na lekcjach techniki i w ramach innych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, lecz także w ramach zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań i innych form rozwijania umiejętności.

Laboratoria
Przyszłości

Dofinansowanie wycieczek szkolnych w ramach realizacji programu *Poznaj Polskę*

Gmina Tyczyn otrzymała dofinansowanie w ramach przedsięwzięcia Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą *Poznaj Polskę* – edycja 2021. Przyznawane przez Ministra w formie dotacji celowej środki finansowe przeznaczone są na dofinansowanie wycieczek szkolnych dla klas I-III oraz IV-VIII.

Ze środków pochodzących z dotacji mogą być finansowane: koszty przejazdu, bilety wstępu, usługa przewodnika, zakwaterowanie, wyżywienie, ubezpieczenie uczestników wyjazdu. Przedmiotem przedsięwzięcia jest wsparcie organów prowadzących publiczne szkoły dla dzieci i młodzieży w realizacji zadań mających na celu uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie im poznawania Polski, jej środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii oraz osiągnięć polskiej nauki.

W gminie Tyczyn do programu zakwalifikowały się szkoły podstawowe w: Hermanowej (9 907 zł), Kielnarowej (15 tys. zł) i Tyczynie (5 tys. zł). Łączny koszt planowanych wycieczek wynosi 45 578 zł, a **kwota otrzymanego dofinansowania to 29 907 zł**. Pozostałą kwotę pokrywają rodzice uczniów. Czas trwania wycieczek - od dnia podpisania porozumienia do 15.12 br.

Teksty: **Ewelina Wyżykowska**
– kierownik GZOS w Tyczynie

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

Poznaj
Polskę

II miejsce dla Gminy Tyczyn w konkursie *Rosnąca Odporność*

Konkurs *Rosnąca Odporność* miał na celu zachęcać gminy do osiągnięcia jak najwyższego wzrostu poziomu zaszczepienia swoich mieszkańców w okresie 1.08 – 31.10 br. Łączna pula nagród w konkursie wynosi ponad 500 mln zł. W konkursie mogły brać udział gminy ze wszystkich powiatów w kraju za wyjątkiem miast na prawach powiatu.

Miło nam poinformować, że gmina Tyczyn zajęła II miejsce, wygrywając 500 tys. zł.

Gminy same decydują o przeznaczeniu zdobytych środków. Może to być każdy cel związany ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzeniania się, profilaktyką COVID-19, w tym dostosowaniem pomieszczeń

użyteczności publicznej do wymogów sanitarnych przeciw COVID-19.

W powiecie rzeszowskim I miejsce i nagrodę w wysokości 1 mln zł otrzymała gmina Głogów Młp., a III (i 250 tys. zł) – gmina Dynów.

PROGRAM
#ROSNĄCAODPORNOSC

3 gminy w każdym powiecie ziemskim,
które odnotują najwyższy wzrost
poziomu zaszczepienia otrzymają
odpowiednio 1 mln, 500 tys. i 250 tys. zł

#SZCZEPIMYSIE

Urząd Miejski Informuje, że w sezonie grzewczym trwa kontrola antysmogowa na terenie Gminy Tyczyn

Upoważnieni przez Burmistrza Tyczyna pracownicy UM kontrolują nieruchomości zamieszkałe w zakresie przestrzegania:

- Uchwały Nr LII 869 18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23.04.2018 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa podkarpackiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Podkp. z 2018 r. poz. 2498),
- art. 191 ustawy z dnia 14.12.2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2021 r., poz. 779 z późn. zm.) - zakazu ter-

micznego przekształcania odpadów poza spalarnią odpadów lub współspalarnią odpadów.

Podczas kontroli sprawdzane są: rodzaj urządzenia grzewczego, klasa kotła, świadectwo jakości stosowanego węgla, wilgotność drewna opałowego, obecność odpadów w pobliżu kotła grzewczego oraz mogą zostać pobrane próbki popiołu do badań laboratoryjnych. Apelujemy do mieszkańców o współpracę podczas przeprowadzania kontroli. Udaremnianie lub utrudnianie przeprowadzenia czynności kontrolnych jest przestępstwem, za które grozi kara pozbawienia wolności do trzech lat.

źródło: www.tyczyn.pl

**Weź odpowiedzialność za powietrze!
Daj odetchnąć! Wymień stary kocioł!**

Zgodnie z podkarpacką uchwałą antysmogową
do dnia 1 stycznia 2022 r. należy wymienić
pozaklasowy kocioł używany powyżej 10 lat
lub bez tabliczki znamionowej!

Nie masz pieniędzy?
Skorzystaj z dotacji Programu
"Czyste Powietrze"

The poster features a photograph of a brick chimney with a large red 'X' over a wood-burning stove, indicating that such stoves are being phased out.

Wyświetlacze radarowe w Kielnarowej

Pod koniec listopada w Kielnarowej zostały zamontowane dwa wyświetlacze radarowe, które zostały zlokalizowane przed przejściem dla pieszych w pobliżu szkoły podstawowej. Miejsce to jest wyjątkowo niebezpieczne z uwagi na bliskość szkoły i duży ruch kołowy na drodze wojewódzkiej.

Stosowanie takich urządzeń jako narzędzia do walki z przekraczaniem dozwolonej prędkości stało się ciekawą alternatywą dla typowych fotoradarów i jest pozytywnie odbierane przez kierowców.

Podobne prewencyjne radary prędkości instalowane są w większości krajów europejskich. Na Podkarpaciu stanowią innowację, co czyni Kielnarową miejscowością nowoczesną i bardziej bezpieczną

Wbudowany w tablicę LED radar mikrofalowy dokonuje pomiaru prędkości jadących samochodów i w czytelny sposób wyświetla jej wartość. Przekroczenie progu sygnalizowane jest pulsującym czerwonym napisem: *Zwolnij*. Prędkość wyświetlana jest naprzemiennie ze znakiem B-33 informującym o dozwolonej prędkości. Wyświetlany jest również komunikat informujący o grożącym mandacie wraz z punktami karnymi. Kierowca jadący zgodnie z przepisami nagrodzony zostaje zielonym komunikatem: *Dziękuję*.

Zadanie pt: *Wymiana 2 radarowych wyświetlaczy prędkości na drodze wojewódzkiej 878 w miejscowości Kielnarowa przy przejściu dla pieszych w okolicy Szkoły Podstawowej (Fundusz Sołecki Kielnarowa)* zostało sfinansowane z funduszu sołeckiego, a zrealizowano je dzięki wsparciu Urzędu Miejskiego w Tyczynie.

Tekst: **Mariusz Anusik** – sołtys Kielnarowej

II Tyczyńskie Konfrontacje Taneczne

6 grudnia br. odbyły się II Tyczyńskie Konfrontacje Taneczne *Let's Dance*, które w tym roku w trosce o bezpieczeństwo uczestników odbyły się w formie online. W Konfrontacjach wzięło udział 11 zespołów, które wystąpiły w 4 kategoriach wiekowych. Głównymi celami przeglądu była konfrontacja dorobku artystycznego dziecięcych i młodzieżowych zespołów tanecznych, edukacja taneczna i propagowanie tańca wśród dzieci i młodzieży, wymiana doświadczeń w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą, wymiana doświadczeń w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą, integracja uczestników i instruktorów biorących udział w przeglądzie, kształtowanie rywalizacji *fair play*.

Zespół Arabeska z DL z Borku Starego

Baletnice z M-GOK w Tyczynie

Katarzynki gr. Młodsza

Niezapominajki z DL w Kielnarowej

Głównymi kryteriami oceny prezentowanych układów tanecznych były: dobór repertuaru, choreografia, technika wykonania i zgodność stylistyczna z charakterem tańca, a także dobór kostiumów i rekwizytów, ogólny wyraz artystyczny oraz wartości edukacyjno-wychowawcze. Zespoły oceniało jury w składzie: **Joanna Dopart** (instruktor zajęć tanecznych i ruchowych, Zumby Kids oraz zajęć dla dorosłych), **Zakia Cieślicka-Majka** (dyrektor M-GOK Tyczyn) i **Aleksandra Kopiec** (nauczyciel w SP w Hermanowej oraz instruktor zajęć tanecznych).

Komisja po obejrzeniu wszystkich grup uczestniczących w przeglądzie zaobserwowała pozytywne zjawisko rozwijania talentów artystycznych dzieci. Niezwykle budujący jest fakt, że w zajęciach organizowanych przez domy kultury czy szkoły biorą udział młodzi, którzy kochają ruch, taniec i chcą rozwijać się w tym kierunku. Taniec ma przede wszystkim dawać radość i jury cieszyło się, że u wszystkich reprezentantów dostrzegł tę *iskrę w oku*.

Jury doceniło wysoki poziom wszystkich grup biorących udział w przeglądzie. Serdecznie dziękujemy paniom: **Joannie Dopart** i **Aleksandrze Kopiec** za pełnienie funkcji jurorów oraz sponsorom nagród dla uczestników Konfrontacji, którymi byli Starosta Rzeszowski i Burmistrz Tyczyna.

Nagrodzeni w kategorii 4-6 lat: I miejsce - *Katarzynki* z M-GOK Tyczyn (instruktor Gabriela Późniak Studio Tańca SENSO - Krzysztof Mendrala); II miejsce - grupa taneczna *Baletnice Katarzynki* z M-GOK Tyczyn (instruktor Monika Fornal). **Laureaci w kat. 7-10 lat:** I miejsce - *Promyczki* z GOK Niebylec (instruktor Agnieszka Cynar); II miejsce - *Niezapominajki* z DL Kielnarowa (instruktor Monika Fornal); III miejsce - *Arabeska* z DL Borek Stary (instruktor Monika Fornal). Wyróżnienie - *Katarzynki* z M-GOK Tyczyn (instruktor Gabriela Późniak Studio Tańca SENSO - Krzysztof Mendrala). **Nagrodzeni w kat. 11-14 lat:** I miejsce - Zespół Taneczny *Flash* z M-GOK Baranów Sandomierski (instruktor Karolina Bielska); II miejsce - Zespół Tańca Nowoczesnego *Capriolla* gr. starsza z Miejsko-Gminnego Domu Kultury im. Franciszka Kotuli (instruktor Joanna Jurczyńska). **Laureaci w kat. od 15 lat wzwyż:** I miejsce - Grupa *Level Up* z GOK Horyniec Zdrój (instruktor Edyta Soliszewska); II miejsce - Zespół Form Tanecznych *Impet* z MDK Rzeszów (instruktor Bernadetta Wojtuń-Sikora); III miejsce - Zespół Taneczny *Flash* z M-GOK Baranów Sandomierski (instruktor Karolina Bielska). Gratulujemy zespołom efektów ich pracy i dziękujemy za opiekę ich jednostkom macierzystym oraz instruktorom.

Tekst: **Dorota Błońska**

Z historii tyczyńskich cmentarzy

Podczas tegorocznego uroczystego spotkania z okazji Święta Patronalnego Gminy Tyczyn, jakie odbyło się w CDKiIT w Tyczynie, o nekropoliach Tyczyna opowiadała **Zofia Domino** – przedstawicielka TMZT. W dzisiejszym numerze GT przypominamy tekst o miejscowych cmentarzach, jaki ukazał się w 10 nr. GT w 2018 r.

Tyczyński cmentarz to nekropolia wyjątkowa. Każdy odwiedzający groby swoich bliskich zobaczy z daleka kaplicę grobową rodziny Wodzickich – jednych z właścicieli Tyczyna. Obecny cmentarz w Tyczynie został założony przez **ks. Leopolda Olcynghera** w 1840 r., a gdzie wcześniej grzebano zmarłych? O dawnych nekropoliach tyczyńskich mogą Państwo przeczytać w poniższym tekście.

Kiedy jesteśmy w tyczyńskim kościele, mało kto z nas myśli (lub wie) o tym, że w kryptach pod kaplicami świątyni są pochowani zmarli. Najstarsza wzmianka, z której dowiadujemy się o pochówkach w tym kościele, pochodzi z wizytacji z 1646 r. Dzięki tej informacji wiemy, że jeden z właścicieli Tyczyna **Mikołaj Rafał Kostka**, zmarły w 1638 r., został pochowany w kaplicy św. Stanisława Kostki (od strony południowej kościoła). Kostka sam wznosił tę kaplicę w czasie odbudowy świątyni po pożarze w 1627 r. Z późniejszych źródeł można dowiedzieć się, że w krypcie pod tą kaplicą pochowani są także członkowie rodzin **Kostków** i **Pileckich** (którzy byli fundatorami kościoła) oraz proboszcz **ks. Szymon Mokrzecki** (zmarły w 1723 r.). W krypcie pod kaplicą Św. Trójcy spoczywają natomiast szczątki kolejnego proboszcza - **ks. Walerego Węchalskiego**, dzięki któremu kaplica ta została wzniesiona.

Pozostałych wiernych zmarłych grzebano w dawnych czasach **na placu po lewej stronie tyczyńskiego kościoła (od jego strony północnej)**. Kościelne przepisy zabezpieczały miejsca przy świątyniach przeznaczone na cmentarze, dlatego też pierwszy tyczyński cmentarz był odgradzony od miejskiej zabudowy ogrodzeniem, które pozostało do dziś. Nie można było w takim miejscu wypasać bydła ani m.in. kosić traw. Wszystkie te zalecenia miały na celu oddanie czci nałóżnej zmarłym oraz zapewnienie im spokoju.

Pamiętajmy, że cmentarze średniowieczne nie wyglądały tak dziś. Groby na takich nekropoliach były bezimienne, nikt też nie stawiał pomników. Rodziny zamożnych zmarłych mogły sobie jedynie pozwolić na wmurowanie w ścianę kościoła tablic epitafijnych. Z oszczędności miejsca groby kopano w różnych kierunkach, by wykorzystać każdy wolny kawałek ziemi; nie było też alejek jak na współczesnych nekropoliach. Cmentarz przy tyczyńskim kościele użytkowano do 1776 r.

Plac od północnej strony kościoła w Tyczynie był pierwszym cmentarzem, na którym chowano zmarłych

Po zamknięciu nekropolii przy kościele zmarłych zaczęto grzebać przy **kościelnie św. Krzyża**, który znajdował się za miejskimi wałami (obecnie plac zabaw przy przedszkolu ss. Dominikanek) i istniał przed 1500 r. (kościółek został spalony w 1930 r.). Cmentarz ten użytkowany był w latach 1776-1840 i – jak pisze ks. **F. Malak**, powołując się na *Kronikę* prowadzoną przez ks. Olcynghera – zostało na nim pogrzebanych ok. 8 tysięcy parafian. Najpierw grzebano przy kościele św. Krzyża mieszkańców Szpitala Ubogich, który znajdował się w bezpośrednim sąsiedztwie tej drewnianej małej świątyni, z czasem – kiedy zappełnił się cmentarz przy kościele parafialnym – chowano tu wszystkich parafian.

Ważnym rokiem dla mieszkańców Galicji był rok 1783 r., kiedy to cesarz **Józef II** wydał dekret nakazujący grzebanie zmarłych poza miastem. Prawdopodobnie pierwszy zamiejski cmentarz w Tyczynie znajdował się na placu obok Pomnika Czynu Patriotycznego (przy zbiegu ulic Szopena i Mickiewicza). Tutaj bowiem, podczas robót ziemnych przy budowie tego pomnika, natrafiono na ludzkie szczątki i krzyże.

XIX wiek to okres, kiedy Tyczyn i okolice nawiedzały choroby zakaźne. Zmarłych na te choroby grzebano w odrębnych miejscach, poza miastem. I tak z 1831 r. pochodzi **cmentarz choleryczny**, który zaznaczono na mapie katastralnej Tyczyna z 1851 r. Cmentarz ten był umiejscowiony na dawnym przedmieściu Tyczyna zwanym Niwą Ogrodową. Były to tereny łąk dworskich przeznaczonych na pastwiska. Na cmentarzach cholerycznych nie stawiano pomników, groby często były zbiorowe. Na tyczyńskim cmentarzu cholerycznym swego czasu znajdował się duży czarny krzyż. Obecnie miejsce to wygląda tak, jak na fotografii powyżej.

Fragment placu, na którym znajdował się cmentarz choleryczny w Tyczynie. Dotrzeć do niego można, jadąc drogą wojewódzką w kierunku Kielnarowej i skręcając w lewo przed samym mostem na Strugu w połą drogę.

W Tyczynie było również miejsce, gdzie grzebano osoby *niegodne* chrześcijańskiego pogrzebu. Na Mokrej Stronie, za Strugiem, na wzgórzu przysiółka Łany, była *Góra Straceń*, gdzie wykonywano w dawnych czasach egzekucje i w tym miejscu chowano skazańców, ale również i samobójców.

Gdzieś tu, na wzgórzu przysiółka Łany, znajdowała się Góra Straceń i w tym też miejscu chowano zmarłych

Obecna tyczyńska nekropolia, na której do czasów współczesnych grzebie się zmarłych, ma już **181 lat**. Jej założycielem był ks. proboszcz **Leopold Olcygier**, który dokonał poświęcenia cmentarza w 1840 r. Dopiero na tym cmentarzu zaczęto chować zmarłych w równoległych rzędach, pojawiły się ozdobne pomniki. Najstarsze nagrobki na cmentarzu znajdują się na północ od kaplicy Wodzickich, która została poświęcona w 1885 r. przez ówczesnego proboszcza **ks. Władysława Cymbuła**. Jeden z najstarszych grobów, jaki udało mi się odnaleźć w starszej części cmentarza, a który posiada napis możliwy do odczytania, pochodzi z 1854 r.

Tu spoczywa Antoni Miszke, który zmarł w 1870 r. To jedna ze starszych mogił, jakie można znaleźć na tyczyńskim cmentarzu

Trudno w tym miejscu nie wspomnieć o tyczyńskich cmentarzach żydowskich. Do czasu II wojny światowej społeczność żydowska stanowiła bowiem niemalże procent mieszkańców Tyczyna. Jeden – bar-

dziej znany – żydowski cmentarz znajduje się przy ulicy Parkowej, naprzeciw parku. Jest to teren ogrodzony, z wybudowanym małym ohelem. Niestety, nie zobaczymy na nim macew (nagrobków), bo w czasie II wojny światowej Niemcy wybrukowali nimi tyczyński rynek. Drugi cmentarz żydowski to kirkut choleryczny, usytuowany w bliskości rzymskokatolickiego cmentarza cholerycznego na dawnych łąkach dworskich.

Dzięki betonowym słupkom wiemy dziś, gdzie znajdował się choleryczny cmentarz żydowski w Tyczynie

Jak tradycja i serce nakazuje podczas modlitwy przed wieczerną wigilijną wspominamy również naszych bliskich zmarłych. Warto też pamiętać w tych chwilach o właścicielach Tyczyna i innych dawnych mieszkańcach, dzięki którym nasze miasto istnieje już ponad 650 lat.

Źródła: A. Kowalczyk, *Tyczyn. Edukacja regionalna*, Tyczyn 2006; F. Malak, *Dzieje parafii Tyczyn*, Tyczyn 1996; *Z dziejów Tyczyna i regionu*, pod red. A. Zieleckiego, Tyczyn 1998.

Aby mierzyć drogę przyszłą,
Trzeba wiedzieć, skąd się wyszło.
(C.K. Norwid)

Tekst i fot.: **Agnieszka Janda**

Dzień Pluszowego Misia w Borku Starym

25 listopada br. Dom Ludowy w Borku Starym i filia biblioteki publicznej gościli dzieci z przedszkola i zerówki ze Szkoły Podstawowej w Borku Starym. Podczas zajęć dzieci wykonały Misiowe Opaski, zjadły się Misiowymi Przymakami, słu-

chały Misiowych Opowieści i bawiły się w Misiowe Zabawy.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom Misiowej Zabawy za wspólnie spędzony czas i zaangażowanie rodziców i wychowawców obu grup.

Przedszkolaki i zerówczyki z Borku Starego świętowały Dzień Pluszowego Misia

Tekst i fot.: **Renata Rochecka, Ewelina Rusinek-Kuśnierz**

Wyróżnienie dla Fabiana

Miło mi poinformować, iż w Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym pt. *Pocztówka z wakacji* w kategorii wiekowej 6-8 lat, organizowanym przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Radomsku, **wyróżnienie** zdobył **Fabian Tereszkiwicz** z zerówki. Serdecznie gratuluję i życzę dalszych sukcesów.

Tekst i fot.
Elżbieta Koniewicz

Fabian z nagrodami

Segreguj, bo warto!

10 listopada br. uczniowie naszej szkoły wzięli udział w zajęciach ekologicznych prowadzonych przez **Mirosława Ruszałę** - założyciela stowarzyszenia *Ekoskop*. Podczas zajęć uczniowie dowiedzieli się, dlaczego należy segregować i selektywnie zbierać makulaturę oraz plastiki. Przypomnieli sobie zasady właściwej segregacji oraz recyklingu. Odbył się też praktyczny sprawdzian wiedzy, który sprawił uczniom dużo radości.

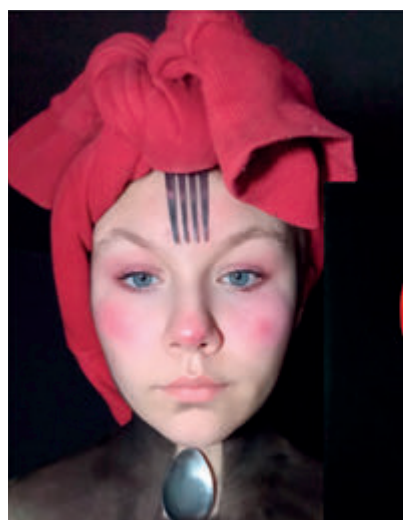
Na koniec zajęć każde dziecko zobowiązało się, że będzie właściwie segregować odpady, również w dorosłym życiu. Warsztaty odbywały się w kilku grupach z uwagi na panującą epidemię.

Cieszymy się, że mogliśmy wziąć udział w tak świetnie poprowadzonych zajęciach, za które bardzo dziękujemy.

Tekst: **Elżbieta Koniewicz**

Żywe obrazy w wykonaniu uczniów

Podczas zajęć plastycznych uczniowie klas siódmych mieli za zadanie wybrać obraz malarski i przygotować strój oraz przyjąć pozę tak, by do złudzenia przypominała malarski oryginał. Tak *zainscenizowane* arcydzieła malarstwa to *żywe obrazy*. Ich tradycja sięga początków XVIII w., a największa popularność przypada na przełom XIX i XX w., kiedy to fotografie *żywych obrazów*, upozowanych przez amatorów bądź zawodowych aktorów, sprzedawane były w formie pocztówek.

Gratuluje wszystkim uczniom zaangażowania i pomysłowości.

Tekst: **Magdalena Kawa-Szpala**,
fot. **uczniowie kl. VII**

Dzień Pluszowego Misia

25 listopada br. w naszym przedszkolu obchodziliśmy Dzień Pluszowego Misia. To właśnie w tym dniu wszystkie przedszkolaki mogły przynieść ze sobą swojego ukochanego pluszowego przyjaciela. Przybyły głównie misie, ale pojawiło się też kilka innych pluszaków. Każdy był piękny i wyjątkowy.

Przedszkolaki zostały zaproszone do wspólnej zabawy z misiami. Poznały historię święta oraz poszerzyły swoją wiedzę o baśniowych i bajkowych niedźwiadkach.

Przedszkolaki ze swoimi pluszakami

Dla dzieci w tym dniu przygotowano wiele atrakcji: zabawy ruchowe, wspólne śpiewanie piosenek, misiowe tańce oraz czytanie bajek o misiach. Dzień ten pełen był uśmiechu oraz wspólnej zabawy. Główną atrakcją dla przedszkolaków były odwiedziny prawdziwego Misia ze znanej dzieciom bajki *Masza i niedźwiedź*. Na koniec dnia dzieci wykonały piękne prace plastyczne oraz kolorowanki tematyczne. Jesteśmy pewne, że każdy misio gość czuł się w tym dniu wyjątkowy.

Odwiedził nas św. Mikołaj

Mikołajki w przedszkolu to ważne wydarzenie dla wszystkich dzieci. Już pod koniec listopada dzieci uczyły się piosenek i wierszyków dla upragnionego gościa. Przedszkolaki od samego rana z niecierpliwością wyczekiwały św. Mikołaja, zadając ciągle te same pytania: Czy dzisiaj przyjdzie św. Mikołaj? O której godzinie przybędzie?

Wizyta Św. Mikołaja w młodszej grupie przedszkolnej

Jego wizyta w przedszkolu to jeden z najbardziej oczekiwanych przez najmłodszych dni w roku. Dzieci przygotowują się do niej bardzo starannie. Przedszkolaki zaprezentowały przed niezwykle gościem swoje umiejętności i talenty. Nie zabrakło recytacji wierszy oraz śpiewu piosenek z akompaniamentem instrumentów. Po części artystycznej św. Mikołaj nagroził wszystkie grzeczne dzieci pięknymi prezentami. Cieszymy się, że pamięta on o nas każdego roku...

Teksty: Aleksandra Kopiec
- nauczyciel z SP w Hermanowej

Święty Andrzej ci ukáže, co ci los przyniesie w darze...

Koniec listopada to czas andrzejek - czarów, wróżenia, przepowiadania, co przed nami. Nasze przedszkolaki przebrane w piękne stroje również chciały zajrzeć w przyszłość, sprawdzić, co je czeka.

Andrzejki w oddziale przedszkolnym

Nie zabrakło czarowania prawdziwą czarodziejską różdżką oraz życzeń na przyszłość. Czy wróżby się spełnią – czas pokaże. Pewne jest to, że przyniosły one nam wiele radości, były okazją do wspólnej zabawy przy dźwiękach wesołej muzyki. Nie zabrakło również słodkiego i owocowego poczęstunku, który przygotowali nasi wspaniali rodzice, którym bardzo serdecznie dziękujemy.

Tekst: Małgorzata Błędniak
- nauczyciel SP w Hermanowej

Numer 1. „Głosu Tyczyna”

ukáže się z datą **30.01.2022 r.**

Termin składania tekstów upływa:

17.01.2021 r.

Teksty można przesyłać e-mailem na adres redakcji: glostyczyna@tyczyn.pl lub składać osobiście w siedzibie redakcji: **Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna**, ul. Mickiewicza 1, 36-020 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410 w godz. pracy biblioteki oraz w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie**, ul. Rynek 18, 36-020 Tyczyn, pok. 24, tel. (17) 23-04-924.

Zielona Flaga po raz kolejny w Tyczynie

Szanowni Państwo! Serdecznie dziękujemy za Państwa udział w programie Eko-Szkoły w edycji 2020/2021. Gratulujemy Państwu przede wszystkim zrealizowania działań pomimo trudnych warunków pracy spowodowanych sytuacją pandemiczną. Dziękujemy za Państwa wkład w realizację programu oraz przesłane sprawozdanie zawierające wyróżniające się inicjatywy ekologiczne. Mam przyjemność poinformować, iż Państwa praca została wysoko oceniona i decyzją Kapituły Programu Państwa Placówka została wyróżniona międzynarodowym certyfikatem Zielona Flaga. Serdecznie gratulujemy! Kapituła Programu SdE. Taką wiadomość otrzymali koordynatorzy działań ekologicznych w Szkole Podstawowej w Tyczynie w listopadzie br.

Zielona Flaga jest **międzynarodowym** tytułem nadawanym szkołom na całym świecie w ramach Programu Eco-Schools, w którym uczestniczy ponad 51 tys. szkół z 67 krajów Europy, a także Afryki, Ameryki Płd., Azji i Oceanii. Jest to największy, światowy związek szkół. SP w Tyczynie jest częścią tej wyjątkowej

międzynarodowej społeczności od ponad 10 lat. Rokrocznie odznaczenie prestiżowym Certyfikatem *Zielona Flaga*, potwierdzającym najwyższą jakość działań, notuje naszą szkołę na liście najlepszych szkół w skali międzynarodowej. Jest to powodem naszej ogromnej dumy i czynnikiem motywującym do nieustannego poszerzania i doskonalenia jakości naszych działań na rzecz ochrony przyrody i zrównoważonego rozwoju.

To prestiżowe osiągnięcie jest wynikiem współpracy wielu nauczycieli, uczniów i ich rodziców. Dziękujemy za wsparcie, pomoc i zaangażowanie Dyrekcji Szkoły oraz lokalnym instytucjom i organizacjom. Cieszymy się, że nasi uczniowie mogą dzielić się wiedzą, pasją i doświadczeniem oraz promować postawy proekologiczne nie tylko w szkole.

Zachęcamy do zapoznania się ze sprawozdaniem z działalności ekologicznej szkoły za rok szkolny 2020/2021 na stronie internetowej szkoły.

Tekst: **Szkolni koordynatorzy działań ekologicznych**

Uczniowie SP w Tyczynie z Zieloną Flagą

Informacje z Zespołu Szkół w Tyczynie

Klasa penitencjarna

24 listopada br. przeprowadzone zostały kolejne zajęcia w ramach projektu *klasa penitencjarna*, realizowanego na mocy porozumienia o współpracy podpisanego przez dyrektorów Zespołu Szkół w Tyczynie i Zakładu Karnego w Rzeszowie.

Zajęcia prowadzili funkcjonariusze Służby Więziennej: mjr **Maciej Słysz** i kpr. **Joanna Przywara**. Tym razem uczniowie dowiedzieli się, jaki jest cel wykonywania kary pozbawienia wolności, poznali środki oddziaływania i narzędzia do wykonywania kary pozbawienia wolności. Rozmawiano także o programie pracy dla więźniów, o podtrzymywaniu więzi z rodziną, o zajęciach kulturalno-oświatowych, sportowych i terapeutycznych dla osadzonych. W ramach profilaktyki zachowań ryzykownych prowadzący zajęcia zwró-

Zajęcia z funkcjonariuszami Służby Więziennej cieszą się dużym zainteresowaniem uczniów

cili uwagę na znaczenie motywacji i wzbudzania woli chęci do zmiany życia, na konieczność szukania rozwiązań w życiu, na ważność wyznaczania sobie celów.

W drugiej części zajęć uczniowie dowiedzieli się, na czym polega System Dozoru Elektronicznego. Pani kapral przedstawiła zasady działania SDE, przykłady stosowania, zadania i specyfikę pracy funkcjonariuszy SW zajmujących się SDE. Uczniowie mogli także zobaczyć działanie sprzętu SDE. Zajęcia, jak zawsze, cieszyły się dużym zainteresowaniem uczniów, którzy byli dociekliwi w wielu omawianych

aspektach. Z niecierpliwością i ciekawością czekamy na kolejne spotkanie.

Tekst: **Agnieszka Chmiel** – nauczyciel LO w Tyczynie

Wycieczka Kraków – Auschwitz – Birkenau

26 października br. chętni uczniowie klas IIIa i IIIb uczestniczyli w całodniowej wycieczce zorganizowanej w ramach edukacji historycznej i patriotycznej. Rzeźki słoneczny poranek spędzili w Krakowie, spacerując po dziedzińcu Wawelu oraz po Rynku Starego Miasta. Następnie w zadumie i refleksji zwiedzili Miejsce Pamięci i Muzeum Auschwitz – Birkenau.

Tekst: **Agnieszka Chmiel** – nauczyciel LO w Tyczynie

Październikowa wycieczka uczniów LO w Tyczynie do Krakowa

Tuż przed mikołajkami MiGBP w Tyczynie wzbogaciła się o 65 nowych tytułów książek, które powędrowały do naszej Biblioteczki Wsparcia. Ten wyjątkowy prezent mikołajkowy (o wartości 2 tys. zł) otrzymaliśmy od **Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tyczynie**.

Od dłuższego czasu obserwujemy w naszej bibliotece duże zainteresowanie książkami z dziedziny psychologii, medycyny, wychowania czy samorozwoju. To zainteresowanie mobilizuje nas, aby wzbogacać Biblioteczkę Wsparcia o coraz to nowe tytuły. Dzięki Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych możemy wychodzić naprzeciw oczekiwaniom naszych czytelników, którzy niejednokrotnie nam dziękują, że właśnie taki czy inny tytuł znaleźli w naszej bibliotece. To bardzo ważne, by szukać odpowiedzi na nurtujące nas - często bardzo trudne - pytania w miejscach, gdzie znajdziemy fachową informację i spotkamy się ze zrozumieniem. Często początkiem szukania dobrych rozwiązań jest przeczytanie wartościowej książki, których wybór w Biblioteczce Wsparcia jest różnorodny. Oto trzy z otrzymanych tytułów.

„Chorzy ze stresu. Lecząc psychikę, możemy leczyć ciało” to książka, której autorką jest jedyny w Polsce lekarz medycyny męskiej z międzynarodowym certyfikatem - **Ewa Kempisty-Jeznach**. Autorka stara się przekonać czytelników, że nasze ciało żyje z naszą psychiką w tak bliskim związku, że jeśli choruje jedna sfera, zaczyna chorować też druga. Coraz częściej bowiem do grona chorób cywilizacyjnych (jak nadciśnienie, cukrzyca czy otyłość) dołącza się nowe choroby zwane psychosomatycznymi, czyli takie, które są ściśle związane z funkcjonowaniem naszej psychiki. Pani doktor opisuje w książce przykłady swoich pacjentów, którzy zgłaszali się z różnymi dolegliwościami sugerują-

cymi różne choroby. Po wnikliwej analizie okazywało się, że za klinicznymi objawami skrywał się... krzyk psychiki człowieka, która czasami tylko w taki sposób (wykorzystując objawy choroby ciała) może dać znać pacjentowi, że potrzebuje, by się nią zająć.

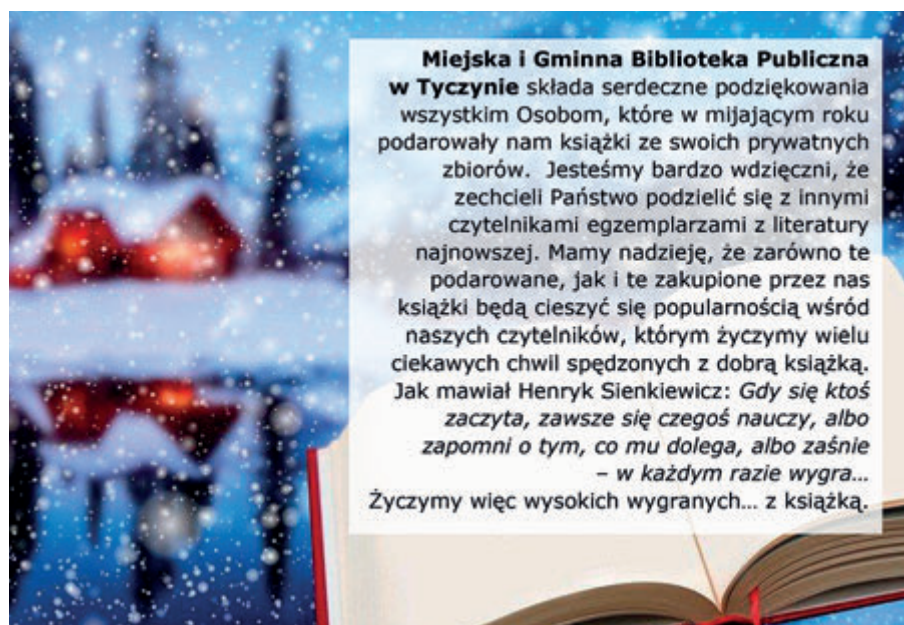
którym z szacunkiem i empatią rodzice mogą znaleźć dobre rozwiązania wszelkich spornych i trudnych kwestii związanych z wychowaniem dzieci. Pozytywna dyscyplina wymaga nie tyle od dziecka, co od rodziców, bo od kogo dzieci uczą się sposobów rozwiązywania problemów, jak nie od nich? Poza tym Jane Nelsen wychodzi z założenia, że dzieci, które się źle zachowują, źle się czują. Czy Pozytywna Dyscyplina jest skuteczną metodą wychowawczą? Warto sprawdzić. Nic nie tracimy, a możemy wiele zyskać.

Chyba nie ma takiego czytelnika, który by choć ze słyszenia nie znał serialu telewizyjnego emitowanego przed laty w TVP pt. *Dr Quinn*. Perypetie fikcyjnej doktor Mike - pierwszej kobiety-lekarki, jaka dotarła do Colorado Springs na Dzikim Zachodzie - śledziło wielu widzów, w tym ja jako dziecko. Smaczku dodawał oczywiście wątek miłosny, jaki był udziałem pani doktor i przystojnego Sally'ego. Dlaczego o tym piszę? Bo kolejna książka, jaką chcę polecić do czytania, jest o takich właśnie pierwszych kobietach-lekarkach, które działały nie na Dzikim Zachodzie, ale w Polsce. **„Nigdy się nie bałam. Jak polskie le-**

karki piisały historię medycyny” Katarzyna Drogi to zbiór opowieści o Polkach, które zdecydowały się jako pierwsze zgłębiać tajniki medycyny. Z pierwszej części książki poznamy historię lekarek żyjących na przełomie XIX/XX w., m.in. **Magdaleny Bendziszawskiej** - pierwszej polskiej kobiety chirurga. W dalszej części Katarzyna Droga przybliży sylwetki obecnie żyjących lekarek, których początki pracy zawodowej przypadły na lata wojny lub w tym dramatycznym czasie rozdzieli się ich pomysły na wykonywanie tego zawodu. Zaangażowanie tych pań, ich pasja i determinacja sprawiły, że stały się jednymi z najlepszych specjalistek w swoich dziedzinach.

Poleca: **Agnieszka Janda** – MiGBP w Tyczynie

Cashback – co to jest i jak działa?

W obecnych czasach, gdy coraz częściej posługujemy się kartami płatniczymi a koszty obsługi gotówki wzrosły, standardem stało się wprowadzenie opłat za wypłaty pieniędzy z bankomatów. Teraz aby uzyskać dostęp do darmowych wypłat z bankomatów należy wykupić taką możliwość w swoim banku. Stąd też na rynku powstała alternatywa dla tradycyjnych bankomatów, dzięki której mamy dostęp do gotówki. Mowa tutaj o usłudze cashback, dzięki której można wypłacić pieniądze przy okazji robienia zakupów czy tankowania auta.

Cashback to usługa umożliwiająca wypłatę gotówki przy okazji robienia zakupów. Jedyny warunek, jaki trzeba spełniać, by z niej korzystać, to posiadanie karty płatniczej. Gotówkę można więc pobrać na przykład podczas zakupów w supermarkecie czy na stacji benzynowej. To, czy dany punkt umożliwia wypłatę za pomocą tej metody, można łatwo sprawdzić na drzwiach wejściowych lub przy kasie sklepu. Wystarczy, że punkt oznaczony jest charakterystycznym logiem cashback. Z roku na rok punktów obsługujących usługę cashback przybywa i obecnie w Polsce jest ich już ponad 333 tysiące. Najczęściej logiem cashback oznaczone są supermarkety, apteki, hotele, kioski, a nawet małe osiedlowe sklepiki. Usługa ta jest szczególnie istotna dla lokalizacji, gdzie dostęp do bankomatów jest ograniczony lub utrudniony.

Z usługi cashback można korzystać wielokrotnie w ciągu dnia, a maksymalna kwota jednej transakcji wynosi od 300 do 500 zł (w zależności od sklepu). Nie potrzebne jest żadne specjalne konto – cashback jest opcją, z której możemy skorzystać, jeśli tylko mamy przy sobie kartę płatniczą.

Ważne. Z usługi cashback można skorzystać wyłącznie przy okazji wykonywania transakcji kartą płatniczą. Wysokość wydanej sumy nie ma żadnego znaczenia, a wartość wypłaconej gotówki może być znacznie wyższa niż kwota transakcji.

Jak skorzystać z usługi cashback?

1. Podczas płacenia kartą informujemy sprzedawcę, że chcemy skorzystać z usługi cashback i podajemy kwotę wypłaty.
2. Sprzedawca prosi nas o przyłożenie karty do terminala i o potwierdzenie dyspozycji PIN-em. Płatność za zakupy i wypłata gotówki jest traktowana jako jedna transakcja.

Ważne. Aby zrealizować wypłatę, trzeba mieć odpowiednią kwotę pieniędzy na koncie osobistym, do którego podłączona jest nasza karta (w większości banków usługa jest dostępna tylko dla kart debetowych).

Cashback – karta kredytowa czy debetowa?

Z usługi cashback mogą korzystać posiadacze kart płatniczych największych operatorów działających w Polsce. Usługa zazwyczaj jest bezpłatna, choć są banki, które naliczają opłatę – najczęściej w wysokości 1-2 zł. To wciąż mniej niż wynosi prowizja za wypłatę gotówki z bankomatu.

W przypadku niektórych kont opłaty zależą od rodzaju karty płatniczej. Jeśli wypłacamy pieniądze kartą debetową, nic nie płacimy. Jeśli korzystamy z karty kredytowej, musimy liczyć się z prowizją wynoszącą kilka procent wypłacanej kwoty, zazwyczaj jednak nie mniej niż 10 zł.

Zalety usługi cashback:

- Szansa na wypłatę gotówki, jeśli w pobliżu nie ma bankomatu albo placówki bankowej.
- Pomaga uniknąć wysokich prowizji, gdy w pobliżu nie ma bankomatów, z których możemy wypłacać pieniądze bez dodatkowych opłat.
- Pozwala na Nielimitowaną liczbę wypłat i jednocześnie daje możliwość wypłaty monet oraz niskich nominałów.
- Transakcje są bezpieczne, bo do wypłacenia pieniędzy konieczne jest podanie kodu PIN.

Cashback w Polsce – czy się opłaca?

Chociaż usługa cashback w Polsce nie stała się wśród użytkowników bardzo powszechna, wraz ze wzrostem popularności płatności bezgotówkowych – a co za tym idzie zmniejszaniem się liczby bankomatów – jej popularność zapewne będzie rosła. Warto pamiętać o tej możliwości wypłaty gotówki z konta i skorzystać z niej, gdy fizyczna gotówka okaże się niezbędną.

Więcej tekstów edukacyjnych można znaleźć na stronie: **www.gotowibezgotowkowi.pl**.

Kampania Warto Bezgotówkowo została zainicjowana przez Koalicję na Rzecz Obrótu Bezgotówkowego i Mikropłatności, a koordynowana jest przez Warszawski Instytut Bankowości. Kampania ma na celu upowszechnianie obrotu bezgotówkowego, jako nowoczesnych i bezpiecznych form płatności wśród osób indywidualnych oraz firm i instytucji akceptujących płatności. W ramach kampanii w dniach 18-24.10.2021 r. odbył się Tydzień Płatności Bezgotówkowych.

*Pierzga wzmacnia nasze zdrowie,
osłabione po chorobie.
Ona siły nam przywraca,
stosować się ją oplaca.*
Jerzy Gala

Pierzga nazywana jest często *chlebem pszczelim*, bo jest dla pszczoł tym, czym dla ludzi chleb. To bardzo cenny, a jednocześnie najmniej znany produkt pszcze-
li, bez którego rój pszczoł nie może istnieć. Pierzga po-
wstaje poprzez *ubicie* pyłku kwiatowego przez nietlotne
pszczoły w komórkach plastrów. W trakcie tego skła-
dania pyłek jest rozdrabniany, zwilżany śliną pszczoł,
dzięki czemu następuje wzbogacanie go enzymami
wytwarzanymi tylko przez te owady. W temperatu-
rze ula (ok. 30°C) dochodzi do fermentacji mlekowej
pyłku, a zarazem jego zakonserwowania. Dodatkowo
pszczoły na zimę zalewają komórki z pierzgą miodem,
dzięki czemu nie ulega ona zepsuciu. Warto wiedzieć,
że **w pierzdzie zgromadzonych jest ponad 250
najbardziej wartościowych biologicznie aktyw-
nych składników pochodzących z roślin**, zaś każda
z nich ma swoją naturalną wartość leczniczą. Pierzga
to pokarm przygotowany dla roju pszczoł na czas, kie-
dy nie mają one dostępu do kwiatów.

Pierzga różni się składem chemicznym od pyłku
kwiatowego. Pyłek kwiatowy jest przyswajany przez
ludzki organizm na poziomie 15-20%, pierzga na po-
ziomie 80%. Pierzga jest bogatsza od pyłku o dodane
przez same pszczoły enzymy trawienne, inhibitory, kwa-
sy organiczne, witaminy B, E i K. W skład pierzgi wcho-
dzą: 28 aminokwasów, wszystkie witaminy, białko, mi-
kro- i makroelementy, węglowodany, kwas omega-3
i omega-6, kwas mlekowy, szereg przeciwutleniaczy
i enzymów.

**Prof. Ryszard Czarnecki: Tego, co robią
pszczoły, nie może wyprodukować żadne naj-
nowocześniejsze laboratorium, żaden syntetyk.**

Pierzga ma dobroczynny wpływ na te same
schorzenia, co pyłek kwiatowy, ale ze względu na
jej wzbogacony skład i właściwości jest ona bardziej
skuteczna. Pierzga jest dobrze znana i ma szerokie
zastosowanie w apiterapii, czyli dziedzinie medycyny
naturalnej badającej wpływ wyrobów pszczelich na
organizm ludzki.

Pierzgę można spożywać bezpośrednio do ust,
można też rozpuścić 1 łyżeczkę w wodzie, soku, mle-
ku lub w miodzie. Pamiętajmy, że pierzga powinna się
moczyć minimum 4 godziny. Można także zalać pierzgę
wieczorem i wypić ją rano. Po jej wypiciu w ten sam
sposób przygotowujemy roztwór do wypicia na wie-
czór. Pozytywny wpływ spożywania pierzgi na zdrowie
można zaobserwować już po tygodniu albo dwóch –
działanie jest znacznie trwalsze niż po zastosowaniu
suplementów i nie obciąża wątroby.

Ze spożywania pierzgi muszą jednak zrezygno-
wać osoby uczulone na produkty pszczele, zaś oso-
by chore na cukrzycę muszą zachować szczególną
ostrożność.

Pierzga

Właściwości zdrowotne pierzgi

- Normalizuje procesy zachodzące w korze móz-
gowej, doprowadzając do równowagi psychicznej
naszego organizmu, przez co wpływa na lepsze
samopoczucie i poprawę jakości snu. Wzmacnia
układ nerwowy szczególnie w stanach depresyj-
nych, przemęczeniu psychicznym, przy intensywnym
wysiłku umysłowym.
- Poprawia sprawność fizyczną.
- Usprawnia wydzielanie gruczołów przewodu po-
karmowego - zwiększa wydzielanie żółci przez wo-
reczek żółciowy oraz enzymów trawiennych przez
trzustkę, tym samym poprawia czynności związane
z trawieniem i reguluje apetyt.
- Odbudowuje florę jelitową, np. po stosowaniu
antybiotyków, i usprawnia pracę jelit.
- Zawarte w niej związki flawonoidowe i witaminy
powodują wzmocnienie ściany włosowatych naczyń
krwionośnych, czyniąc je bardziej elastycznymi
i mniej przepuszczalnymi, a przez to likwidują np.
obrzęki nóg.
- Podobnie jak pyłek zabija drobnoustroje, działa
przeciwzapalnie, powoduje odnowę komórek i tkank
organizmu ludzkiego.
- Przyczynia się do wytwarzania czerwonych
krwinek w szpiku kostnym, a także uzupełnia braki
żelaza w organizmie.
- Działa wzmacniająco i regenerująco w okresie
rekonwalescencji, po przebytych zabiegach ope-
racyjnych, w stanach pozawałowych, w obniżonej
odporności organizmu, w stanach chronicznego
zmęczenia, w niedoborach witamin i składników
mineralnych.
- Ostatnie badania kliniczne koncentratu pierzgi
wykazały pozytywne działanie wspomagające w le-
czeniu nowotworów, a w szczególności glejaka.
- Reguluje przemianę materii w zaburzeniach
przewodu pokarmowego, w chorobie wrzodowej
żołądka i dwunastnicy, po kuracjach antybiotyk-
owych.
- Wykazuje działanie ochronne i odtruwające
w chorobach wątroby.
- Obniża poziom cholesterolu we krwi.
- Warto ją stosować w zaburzeniach krążenia,
w chorobie niedokrwiennej serca, w osłabieniu
wzroku.
- Zawiera sporo tryptofanu, dlatego może się
znacznie przyczynić do złagodzenia objawów wy-
padania włosów.

Tekst źródłowy:

Kijak M., *Produkty pszczele i ich zastosowanie w me-
dycynie i profilaktyce*; Kędzia B., Holderna-Kędzia
E., *Leczenie produktami pszczelimi*,
Warszawa 1994; www.apiterapia.biz,
pasieka-urbaniak.pl, [www.sprawyna-
uki.edu.pl](http://www.sprawyna-
uki.edu.pl).

Rubrykę redaguje:

Anna Pondo
- nauczyciel w SP w Tyczynie,
pasjonatka ekologii i zdrowej żywności

Szkółka piłkarska Strug Tyczyn jako jedyna w powiecie ze złotą gwiazdką PZPN

Piłkarska Akademia Strugu znalazła się w prestiżowym gronie złotych certyfikowanych szkółek PZPN. Certyfikaty zostały przyznane w listopadzie 2019 r. Dzięki aplikacji przygotowanej przez **Marcina Tadłę** oraz **Ryszarda Domino** tyczyńska akademicka znalazła się w gronie 5 szkółek w regionie, a 117 w całym kraju, które uzyskały najwyższy certyfikat. To ogromny powód do dumy, ale i zadanie, by wysoki poziom szkolenia utrzymywać przez cały czas. Szkółka w ciągu dwóch lat przeszła szereg pozytywnych wizyt monitorujących oraz audytów, dzięki czemu certyfikat udało się utrzymać przez cały, dwuletni cykl.

Przyznanie Certyfikatu PZPN jest równoznaczne ze spełnieniem przez szkołkę piłkarską szeregu kryteriów i zapewnienia odpowiedniej jakości szkolenia. Złota gwiazdka dla tak małego klubu to ewenement w skali kraju, a na pewno naszego województwa, gdzie znaleźliśmy się obok takich marek, jak FKS Stal Mielec, Resovia Rzeszów czy Stal Rzeszów.

Na koniec II cyklu w skali całego kraju certyfikatem może się pochwalić 275 szkółek, w tym 79 na poziomie złotym. Na Podkarpaciu na koniec drugiego cyklu szkółki otrzymały certyfikaty: 4 złote, 9 srebrnych oraz 10 brązowych. **Szkółka Piłkarska MKS Strug Tyczyn może się pochwalić certyfikatem jako jedyna w powiecie rzeszowskim.**

Program Certyfikacji PZPN dla szkółek piłkarskich to innowacyjny projekt skierowany do podmiotów prowadzących szkolenie dzieci w zakresie piłki nożnej. Jego ideą jest wyznaczanie standardów pracy z młodymi zawodnikami, pomoc w ich szkoleniu oraz weryfikacja szkółek. Przyznanie oddziałowi szkółki piłkarskiej certyfikatu na jednym z trzech poziomów (złotym, srebrnym lub brązowym) jest równoznaczne ze spełnieniem przez niego szeregu kryteriów i gwarancją odpowiedniej jakości szkolenia. Jednostki wyróżnione w ten sposób przez Polski Związek Piłki Nożnej dołączają do elitarnego grona szkółek, będących dla dzieci najlepszym miejscem do rozwijania piłkarskich umiejętności.

Fundamentalnym założeniem Programu Certyfikacji PZPN dla szkółek piłkarskich jest podniesienie i ujednolicenie poziomu szkoleniowego. Dzięki Programowi Certyfikacji rodzice i dzieci grające w piłkę nożną uzyskują pewność, że certyfikowany oddział szkółki piłkarskiej spełnia standardy szkoleniowe, jest bezpieczny, a jego kadra ma kwalifikacje niezbędne do szkolenia zawodników. W ramach Programu Certyfikacji oddziały szkółki otrzymują od Polskiego Związku Piłki Nożnej możliwość bezpłatnego korzystania z systemów informatycznych do zarządzania procesami szkoleniowymi oraz administracją szkółki. Wysokie standardy przyjęte w Programie Certyfikacji gwarantują, że oddział szkółki piłkarskiej, który otrzyma certyfikat, uzyska przewagę rynkową dzięki prestiżowemu wyróżnieniu ze strony Polskiego Związku Piłki Nożnej.

Strug Tyczyn to doskonały przykład na to, że małe może być piękne, a duży niekoniecznie może więcej. Najlepszym tego dowodem jest złota gwiazdka Programu Certyfikacji PZPN dla szkółek piłkarskich.

Gdy prezes **Ryszard Domino** zdecydował, że Strug z niewielkiego, sąsiadującego z Rzeszowem, Tyczyna będzie starał się o najwyższą w hierarchii gwiazdkę, wiele osób zaangażowanych w działalność klubu i mających go w sercu uważała, że to porywanie się z motyką na słońce. Domino był jednak innego zdania. – *Przejrzeliśmy kryteria i doszliśmy do wniosku, że je spełniamy, że my to wszystko robimy. Było zdziwienie, że złożyliśmy aplikację o złotą gwiazdkę, ale uznałem, że robimy to samo, co wielkie kluby, tyle że po prostu na mniejszą skalę – tłumaczy Ryszard Domino, który został prezesem Strugu w czerwcu 2017 r. Działał w nim jednak już wiele lat wcześniej. – Z klubem jestem związany od najmłodszych lat. Nie tylko ja, cała rodzina. Mój brat Roman też był prezesem. Ja tu grałem od najmłodszych lat, grają też moi synowie. Starszy, Krzysztof, występuje w drużynie seniorów, młodszy dochodzi do zdrowia po poważnej kontuzji kolana, ale też jest piłkarzem Strugu. Grałem tylko w juniorach, byłem w kadrze województwa, trafiłem do Stali Rzeszów. Z chwilą, gdy rozpocząłem studia w Rzeszowie, piłka zeszła na trochę dalszy plan. Później, po ustabilizowaniu sytuacji życiowej, wróciłem pomagać chłopakom. Robimy, co możemy.*

Myślę, że jak na miasteczko liczące cztery tysiące mieszkańców robimy dobrą robotę. Jest o nas głośno w całym województwie – mówi z dumą Ryszard Domino – prezes MKS Strug Tyczyn

Na szkolenie w Tyczynie postawiono już kilkanaście lat temu, gdy seniorzy Strugu występowali w IV lidze. – *Byliśmy tam czołową drużyną. Tak się szczęśliwie złożyło, że chłopcy, którzy pochodzili z Tyczyna i okolic, w swoich najlepszych latach grali w Resovii czy Stali, a na koniec kariery wrócili do nas. Mieliliśmy bardzo silny skład, walczyliśmy nawet o awans w barażu z Sandecją Nowy Sącz. Nie stało to jednak na szkoleniowych fundamentach, po prostu tak się „trafiło” z tymi wracającymi do domu chłopakami. Mniej więcej wtedy doszliśmy do wniosku, że trzeba stawiać na swoich piłkarzy. Nawet gdy ktoś od nas odchodzi, nie gra w Strugu, lecz gdzieś indziej, mamy z tego satysfakcję. Spotykamy się, wymieniamy się radościami piłkarskimi i tworzymy jedną wielką rodzinę – podkreśla Ryszard Domino.*

Dumą Strugu jest nie tylko młodzież. Drużyna seniorów została mistrzem rundy jesiennej Klasy Okręgowej

Dziś znów nie tylko młodzież jest chlubą Strugu. Także drużyna seniorów zdaje się wracać do najlepszych lat. Obecnie jest mistrzem rundy jesiennej Klasy Okręgowej. 7 listopada br. rozbiła 5:1 Zorzę (Styrodub) Trzeboś, a dwa gole strzelił **Krzysztof Domino**, czyli syn prezesa. – *Wydaje mi się, że złapaliśmy właściwy balans między szkoleniem a pierwszym zespołem. Kiedyś bardziej przyglądaliśmy się wynikom młodzieży, seniorzy byli na dalszym planie. Teraz zaczęliśmy przykładać do nich większą wagę. Ich mecze, ich zwycięstwa dzięki mediom społecznościowym podkreślają zainteresowanie całym klubem. Dzięki temu mamy więcej młodzieży – zauważa prezes Strugu.*

Awans byłby pięknym ukoronowaniem świętowania jubileuszu stulecia piłki nożnej w Tyczynie. Bo choć Strug w obecnej formule organizacyjno-prawnej funkcjonuje od 2007 r. (taka też data widnieje w klubowym logo), to futbolowe tradycje w miasteczku sięgają 1921 r. – *Są bardzo bogate. W związku z pandemią świętowanie trochę przesunęliśmy w czasie. Zaczynamy grudniowym poświęceniem sztandaru, później będziemy robić cały cykl różnych imprez, a może i szczęśliwie*

Dobra baza to podstawa

złożyłoby się, że drużyna seniorów uświetni obchody awansem do IV ligi. Nie jest to jednak najważniejsza sprawa. Nie mamy ciśnienia na awans. Wszystko musi mieć swoją proporcję, swój czas. Dla nas IV liga byłaby tym, czym dla Stali czy Resovii ekstraklasa – obrazowo porównuje Ryszard Domino.

Infrastruktury może Strugowi pozazdrościć niejeden czwartoligowiec. – *Do wszystkiego dochodziliśmy etapami. Najpierw został zrobiony budynek, później dach nad trybuną, mamy też oświetlenie. Nie mamy boiska treningowego, ale na wiosnę wiele sobie obiecujemy po nowym, pięknym boisku w zrewitalizowanym parku. Mamy też plany na poszerzenie i wydłużenie naszego boiska. Korzystamy też z trzech hal sportowych na terenie Tyczyzna oraz zimą, odpłatnie, z obiektu Centrum Turystyki i Rekreacji w Kielnarowej. Bazę mamy bardzo dobrą. Brakuje nam trochę sztucznego boiska pełnowymiarowego. Marzymy o nim. Jeśli tylko pojawi się szansa, będziemy się starać, żeby u nas powstało – nie ukrywa prezes.*

W grudniu kończy się I cykl Programu Certyfikacji PZPN dla szkółek piłkarskich, w którym Strug uzyskał złotą gwiazdkę. W kolejnym cyklu będzie starał się o srebrną. – *Nie będziemy w stanie spełnić nowych, zmienionych wymagań stawianych przed złotymi szkółkami. Złota gwiazdka i obecność wśród najlepszych szkółek w Polsce to jednak dla nas wielka sprawa, ukoronowanie wieloletnich działań wielu osób. Będziemy to wspominać przez lata. Każdy, kto prowadzi szkółkę wie, że certyfikat nie jest przyznawany za ładne oczy. Trzeba ogromu pracy, żeby go zdobyć i utrzymać. Para z nas jednak nie uchodzi. Mamy swój cel. Schodzimy szczebelek niżej, ale baza się nam rozwija, kto wie, co będzie za jakiś czas... – tłumaczy Domino i dodaje: – *Wszystko idzie w dobrym kierunku. Maszynka się kręci, ale za tym stoją ludzie. Ja tu sam nie działam. Wszyscy robimy to z pasji, na całego. Jest zarząd, są młodzi chłopcy chętni do pracy. Będziemy mieli komu przekazać pałeczkę. Moje pokolenie powoli będzie odchodzić w cień, ale nasza młodzież ma chyba jeszcze większą pasję. Piłka w naszym miasteczku nie zginie.**

Tekst: **Szymon Tomasiak**, źródło: laczynaspilka.pl

OGŁOSZENIA/REKLAMY

Osoby zainteresowane zamieszczeniem ogłoszenia lub reklamy w „**Głosie Tyczyńskim**” mogą to zrobić telefonicznie pod nr. tel. **(17) 22-19-318, wew. 24** oraz **(17) 22-19-410**, a także e-mailowo: **glosty-czyzna@tyczyn.pl**.

GENNIAK OGŁOSZEŃ:

- ▶ Za ogłoszenia drobne – **1 zł od słowa**,
- ▶ Za ogłoszenia ramkowe o pow. 6,5 x 9 cm – **25 zł**,
- ▶ Za ogłoszenia ramkowe o pow. 13 x 9 cm – **50 zł**.
- ▶ W treści ogłoszenia adres oraz nr telefonu traktowane są jako jedno słowo.
- ▶ Ogłoszenia dotyczące nieruchomości położonych na terenie Gminy Tyczyn typu: „sprzedam/kupię działkę, wynajmę dom”, „zamienię mieszkanie” oraz „życzenia” od osób prywatnych są **płatne**.
- ▶ Ogłoszenia dotyczące w treści: „szukam/dam pracę”, „neurologi” są **bezpłatne**.

Wygodny fotel lidera

Strug Tyczyn mistrzem rundy jesiennej Klasy Okręgowej

W wyśmienitych nastrojach spędzają kolejną zimę kibice, działacze, a przede wszystkim zawodnicy drużyny seniorów wraz z trenerem. Podopieczni **Jacka Sowy** po raz drugi z rzędu zostali mistrzami rundy jesiennej Klasy Okręgowej Podokręgu Rzeszów, co pozwala im plasować się na pozycji lidera. Podobnie jak w poprzednim sezonie również i w bieżących rozgrywkach tyczyński zespół nie miał sobie równych i choć nie ustrzegł się wpadek, to jednak finalnie zdobył mistrzostwo rundy jesiennej. Można więc – pół żartem, pół serio – stwierdzić, że komfortowo spędza zimę w wygodnym fotelu lidera.

Rozbudzone nadzieje

Wicemistrzostwo ligi osiągnięte w poprzednim sezonie rozbudziło ambicje i aspiracje tyczyńskiego środowiska na bardzo dobry wynik sportowy. Już przed rokiem przecież także tyczyńscy seniorzy zajmowali 1. miejsce po jesieni i do wiosennych rozgrywek Strug przystępowali z pozycji lidera. Trzeba bowiem pamiętać, że mniej więcej dwa lata temu o podobnej porze, po rundzie jesiennej, drużyna Strugu plasowała się w strefie spadkowej z dorobkiem zaledwie 14 oczek. Wydaje się więc, że obrany kierunek jest słuszny. Idąc tym śladem, zespół przed nowym sezonem został wzmocniony. Do drużyny dołączyli zawodnicy młodzi, ambitni, a co najważniejsze wpisujący się w prowadzoną od kilku lat politykę klubu. Drużynę zasilili: **Konrad Zabawa** z Izolatora Boguchwała, **Kacper Bomba** z Grunwaldu Budziwój, **Jakub Ślęczka** z Wisłoka Czarna, **Jakub Witkowski** z Tomosovii, **Mariusz Kamiński** z Olimpii Wojnicz. Ponadto udało się utrzymać trzon drużyny z poprzedniego sezonu.

Rozpędzona maszyna

I choć inauguracyjna porażka ze wzmocnionymi rezerwami Stali Rzeszów nieco rozwiąła panujący opty-

mizm, to jednak kolejne spotkania pokazały, że Strug to dobrze funkcjonująca maszyna. Kierowany przez trenera **Jacka Sowę** zespół wygrał dwanaście kolejnych ligowych spotkań, potwierdzając, że w bieżących rozgrywkach będzie grał o najwyższe cele. Po 7. kolejce Strug wskoczył na fotel lidera i prowadzenia w rozgrywkach już nie oddał do końca rundy. Choć w końcówce rozgrywek przysłała lekka zadyszka w postaci dwóch porażek. Rozpędzoną lokomotywę zatrzymały dopiero rezerwy Resovii (14 kol.) wzmocnione zawodnikami z kadry I-ligowca, a także Włókniarz Rakszawa (16 kol.), który także nie ukrywa aspiracji do zajęcia najwyższych miejsc w tabeli. Mecze te przeplotły zwycięstwa ze Styrobudem Trzeboś oraz Błażowianką, które szybko osłodziły gorzki smak porażek.

Ostatecznie drużyna Strugu zgromadziła 42 oczka, wyprzedzając o 2 punkty Włókniarza Rakszawa oraz o 5 – KS Zaczernie. Drużyna może pochwalić się również najbardziej szczelną defensywą - 21 bramek straconych (1,24 na mecz), a w bramkach zdobytych Strug z dorobkiem 48 goli ustępuje jedynie rezerwom Stali (59 trafień).

Solidnie i indywidualnie

Na pewno trzeba wspomnieć także o solidnej kadrze. Strug to zespół oparty na wychowankach, młodzieżowcach, zawodnikach z Tyczyna i okolic wsparty juniorami, co sprawiło, że trener Sowa miał w kim wybierać. Średnia wieku drużyny wynosi 23,8. W jesiennych rozgrywkach (w 17 meczach ligowych oraz 3 pucharowych) zagrało w sumie 24 zawodników, z czego aż 12 z nich zdobywało bramki. Wśród najlepszych strzelców trzeba wymienić **Krzysztofa Dominę**, który z dorobkiem 18 goli plasuje się w czołówce ligowych strzelców, a także **Kamila Żuczka** – autora 9 bramek. 7 goli na koncie zgromadził **Sebastian Korbecki** (4 w lidze oraz 3 w pucharze).

Najwięcej minut rozegrali **Kamil Kowal** (1620 min.), **Krzysztof Domino** (1560) oraz **Konrad Zabawa** (1513). Drużyna zebrała 36 żółtych kartek, a najwięcej przypadło w udziale **Markowi Pączkowi** oraz **Patrykowi Mendoniowi** – po 5.

Piłka nożna to jednak sport drużynowy i to właśnie zespołowość była największym atutem Strugu w rundzie jesiennej. Gdy dodamy do tego jeszcze wspaniałą atmosferę w drużynie - nie tylko w szatni i na boisku, ale także poza nimi - to trzeba wierzyć, że będzie to gotowa recepta na sukces. Tak jak była jesienią...

(fes)

**DOŁĄCZ DO
AKADEMII STRUGU**

AKADEMIA PIŁKARSKA STRUGU TYCZYN TO:

- zajęcia dla dzieci już od 4 roku życia
- wykwalifikowana kadra trenerska
- Złota Gwiazdka certyfikacji PZPN
- opieka dietetyka
- możliwość konsultacji z fizjoterapeutą sportowym
- możliwość konsultacji z ortopedą

KRZYSZTOF 724-488-230 / LUKASZ 660-337-361

Zarząd Miejskiego Klubu Sportowego Strug Tyczyn za pośrednictwem „Głosu Tyczyna” składa serdeczne podziękowania **Panu Burmistrzowi** oraz **Radnym Rady Miejskiej** za stworzenie odpowiednich warunków do treningów oraz piłkarskiego rozwoju, a także wsparcie drużyny w rozgrywkach rundy jesiennej, dzięki czemu udało się osiągnąć sportowy sukces.

Z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia pragniemy złożyć najlepsze życzenia dla czytelników *Głosu Tyczyna*, a także wszystkich osób związanych z klubem MKS Strug Tyczyn. Przeżywania Bożego Narodzenia w zdrowiu, radości i ciepłej rodzinnej atmosferze wypełnionej melodią staropolskich kolęd. Niech radość i spokój Świąt Bożego Narodzenia towarzyszy Wam przez cały Nowy Rok. Życzymy Wam, aby był to Rok szczęśliwy w osobiste doznania, spełnił zamierzenia i dążenia zawodowe oraz przyniósł wiele satysfakcji.

Zarząd MKS Strug Tyczyn

Referendarz sądowy

W określonych sprawach postanowienia sądowe czy np. zarządzenia mogą być wydawane przez referendarzy sądowych. Kim jest referendarz i jakie ma kompetencje?

Referendarz wykonuje czynności, które znajdują się w kompetencji sądów w zakresie ochrony prawnej i określone są we właściwych aktach prawnych. Referendarz sądowy uczestniczy w postępowaniu w sprawach związanych z prowadzeniem ksiąg wieczystych i rejestrów sądowych oraz np. w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Ponadto referendarz może orzekać o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. W szczególności do zadań referendarza sądowego należą m.in.: wydawanie postanowień o ustanowieniu lub odmowie ustanowienia adwokata lub radcy prawnego (jest to niezwykle ważne dla osoby ubiegającej się o pełnomocnika z urzędu), wydawanie nakazów zapłaty w postępowaniu upominawczym (postępowania uproszczone), dokonywanie czynności w zakresie zwalniania od kosztów, stwierdzanie prawomocności orzeczenia czy

dokonywanie czynności w sprawach o wpis w księdze wieczystej.

Bardzo istotne jest to, iż w zakresie wykonywanych obowiązków referendarz jest niezależny co do treści wydawanych orzeczeń i zarządzeń określonych w ustawach. W związku z powyższym w określonym i wąskim zakresie kompetencje referendarza sądowego są zbliżone do kompetencji sędziego.

Materiał źródłowy: Ustawa z dnia 27.07.2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2072, z 2021 r. poz. 1080, 1236).

Rubrykę redaguje:
Artur Maziarz - radca prawny

Charakterne dzieciaki

27 listopada br. w Stalowej Woli zawodnicy Podkarpackiej Szkoły Ju-Jitsu Karate wzięli udział w Ogólnopolskim Turnieju w Brazylijskim Jiu-jitsu *Charakterne dzieciaki*. Na matach walczyło ponad 170 zawodników z całej Polski. Zawody odbywały się w dwóch formułach: Gi (walka w kimonie) oraz NoGi (zawodnik ubrany jest w koszulkę i spodenki).

Nasi podopieczni startowali w konkurencji Gi, a **Daniel Wójcik** i **Arek Kędra** dodatkowo w NoGi, gdzie nie mieli sobie równych. Nasza drużyna wywalczyła 4 złote i 2 srebrne medale oraz 5 brązowych. Oto medaliści: **Daniel Wójcik** (2 złote medale), **Arkadiusz Kędra** (złoto i brąz), **Nikodem Ślęp** (złoto), **Antoni Kowal** (srebro), **Jakub Nicpoń** (srebro), **Patryk Ziaja** (brąz), **Filip Płodzień** (brąz), **Patryk Ostrowski** (brąz), **Kacper Ostrowski** (brąz).

4 grudnia br. odbyły się XIII Ogólnopolskie Zawody Combat Aikido i Ju-Jitsu w Radymnie. Zawodnicy z naszego głównego oddziału z Rzeszowa i Tyczyna zdobyli 19 medali. Dodatkowo dorobek medalowy powiększyli nasi reprezentanci z oddziałów w Lipinach (12 medali) oraz Spiach (5 medali). W sumie otrzymaliśmy 36 medali - jest to piękny wynik!

Startowaliśmy w konkurencjach kata, kata z bronią, semi-contact oraz grappling jujitsu, pokazując na macie wielkiego ducha walki i wytrzymałości. Pojedynki na matach jak zwykle przynosiły dużo emocji. Oto nagrodzeni zawodnicy. Złoty medal: **Eliza Szopa**, **Liliana Wójtowicz**, **Antoni Kowal**, **Łucja Ziaja**, **Arkadiusz Kędra**, **Patryk**

Ziaja, Nikodem Ślęp (2 medale), **Jakub Nicpoń**, **Gabriela Wójtowicz**. Srebrny krążek: **Maria Ślęp**, **Daniel Wójcik**, **Patryk Ziaja**, **Filip Płodzień**, **Liliana Wójtowicz**, **Tobiasz Wójtowicz**, **Gabriela Kubicz**, **Zofia Szopa**. Brązowy medal: **Jakub Nicpoń**.

Ogromne gratulacje dla całego naszego zespołu!

Teksty: **Kinga Salwa** - instruktor

Zawody łucznicze w nowej hali

20 listopada br. LKS Jar Kielnarowa był organizatorem I Turnieju Łuczniczego o Puchar Prezesa LKS Jar Kielnarowa w kategorii młodzików. Turniej odbył się w nowej hali sportowej Szkoły Podstawowej w Kielnarowej, która jest drugą szkołą na Podkarpaciu, której sala sportowa przystosowana jest do potrzeb łucznictwa.

W pięknych nowo powstałych obiektach kielnarowskiej szkoły gościli słynni łucznicy, działacze i uczestnicy Igrzysk Olimpijskich w osobach: **Jana Popowicza** (olimpijczyka z Montrealu), **Pawła Szymczaka** (olimpijczyka z Atlanty), **Marii Szeligi** (olimpijki z Moskwy), **Bolesława Pezdana** (honorowego rezaesa Polskiego Związku Łuczniczego), **Andrzeja Majki** (prezesa Rzeszowskiego Okręgowego Związku Łuczniczego), **Wiesława Opałka** (byłego prezesa ROZŁ), **Jana Szeligi** (wielokrotnego medalisty mistrzostw Polski i reprezentanta kraju) oraz dyrektor SP w Kielnarowej **Wacław Warda**.

W turnieju wzięli udział zawodnicy z sześciu podkarpaccich klubów (UKS Sajdak Głogów Młp., ŁKS Sagit Humniska, UKS Tramp Jarosław, ŁUKS Jedlicze, Makovia Makowisko oraz gospodarze LKS Jar Kielnarowa). Zawody odbyły się z podziałem na kategorie: młodzik i młodzik młodszy. Wyniki przedstawiają się następująco.

● Młodziczki: I miejsce – Weronika Wilk (Tramp), II m. – Klaudia Pacior (Makovia), **III m. – Urszula Konefał (Jar)**, IV m. – Karolina Sochacka (ŁUKS), **VI m. – Marta Szela (Jar)**.

● Młodzicy: I m. – Łukasz Kutyla (Makovia), **II m. – Adrian Szymczak (Jar)**, III m. – Miłosz Jakubowski (Makovia), IV m. – Gabriel Winiarski (Sajdak).

● Młodziczki Młodsze: **I m. – Patrycja Horzempa (Jar)**, II m. – Maja Warchoń (ŁUKS), III m. – Zuzanna Chysz (Makovia), IV m. – Maja Wilk (Tramp).

● Młodzicy Młodzi: I m. – Łukasz Kutyla (Makovia), II m. – Wiktor Szmigiel (Sagit), III m. – Jakub Kij (Sagit), IV m. – Bartłomiej Telesz (Sagit).

Zawody odbyły się dzięki dofinansowaniu Gminy Tyczyn, ZPHU Jar Kielnarowa oraz pomocy **Marii i Jana Szeligów** oraz państwa **Szymczaków**. Sędzią głównym zawodów był **Andrzej Majka**, który sędziował społecznie.

Zarząd LKS Jar Kielnarowa serdecznie dziękuje **Państwu Marii i Janowi Szeligom** za duży wkład pracy w przygotowanie i przeprowadzenie zawodów.

Tekst: **Ryszard Rząsa**

Zatrudnię osobę do produkcji pierogów

w zakładzie produkcyjnym PPUH PREIS Małgorzata Preisner – Rzeszów, ul. Promykowa 1 (dawna Biała, obok POM-u). **Tel. 500-253-001.**

Znajdź nas i polub na **Facebooku**

UKS TYCZYN AKADEMIA TENISA STÓŁOWEGO

Zajęcia dla: DZIECI, MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH

Hala sportowa: SP im. S.Staszica, ul. Pułanek 4 36-020 Tyczyn

KONTAKT:
Tadeusz Gryś ☎ 720 783 117
✉ uks.ats.tyczyn@wp.pl

GŁOS TYCZYNA

- miesięcznik redaguje Kolegium w składzie: **Alicja Kustra** - redaktor naczelna, **Zofia Matys, Ewa Kocur, Elżbieta Domino, Agnieszka Rożek-Janda**. Stali współpracownicy: **Dorota Michalak, Monika Dziadura, Anna Pondo, Anita Drajek, Beata Byczyńska-Gruca**.

Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej.
Adres Wydawcy: Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. (17) 22-19-310, e-mail: glostycyzna@tyczyn.pl; www.tyczyn.pl;
Adres redakcji, korekta tekstów: MiGBP w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1, 36-20 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410. **Skład i łamanie, druk:** Kan Media Agencja Reklam Kucharski Adriano, ul. Jaśminowa 1/4, 35-604 Rzeszów, tel. 506-744-345. **Redakcja** zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich Autorów, a nie Wydawcy.

ISSN 1231-4609

GŁOS NA DZIECI

Oprac. MiGBP w Tyczynie (www.tyczyn-biblioteka.pl), Dodatek do 12. numeru GT (12/2021)

Rozwiąż krzyżówkę. Litery z kolorowych pól utworzą rozwiązanie.

.....

BOMBKA + ŚNIEŻEK + NARTY + GROTA + JEDZENIE + NIEBO

.....

Pośród bezkresu przestworzy, poza zasięgiem ludzkiego oka, w królewskiej sali koronacyjnej dobiegała końcowi niezwykła uroczystość. Oto Stary Rok zdawał panowanie Nowemu. Jednakże Nowy Rok jakoś opieszale szykował się do tronu, którego miejsce znajdowało się gdzieś tam - na planecie Ziemia. To poprawiał szaty, to obgryzał nerwowo paznokcie, to znów ciężko wzdychał. Stary Ojciec poklepał syna po ramieniu:

- No, mój drogi, najwyższa pora wyruszyć w drogę.

Syn zrobił dwa kroki do przodu, po czym usiadł i oświadczył:

- Nie pójdę, ojcze. Nie mam wystarczająco sił, by zejść do ludzkości.

- O czym też dziecko mówisz? – zdziwił się Stary Rok. - Ja też miałem wiele wątpliwości, a jednak nie zważałem się objąć rządów. Obiecuj mi, proszę, że będziesz dobrym władcą, a wszystko dobrze się ułoży.

- Obiecuję, tato, ale... - z niepewną miną zaczął Nowy.

- Co ale? Co cię dręczy? - dopytywał rodzic.

Nowy Rok spuścił głowę i zaczął opowiadać...

Miałem straszny sen. Śniło mi się, że przyszedłem na ziemię pełen nadziei i zapału, chcąc wszystkim służyć i rozdawać z królewskiego skarbcza, ale nikt mnie o nic nie prosił. Nikt też nie życzył mi pomyślności ani udanego startu, oprócz jednej starszej kobiety mieszkającej na obrzeżach wioski. To na jej prośby zdecydowałem się nie myśleć źle o ludzkości. Rodziłem obfite plony zbóż i ogrodów. Przynosiłem pogodę dla zakochanych, grosik pod główkę niemowlętom, radość dla starszych - chociaż nikt mi za to nie dziękował - poza jednym wyjątkiem - wspomnianej staruszki. Wreszcie, pomyślałem, zapewne wiele rzeczy nie rozumiem, ludzkie życie to wieczne troski i problemy. Dlatego zdecydowałem, że przybiorę postać Anioła i będę chodził po domach, zabierając wszystko, co ich gryzie. Może dopiero wtedy, kiedy usunę wszelkie problemy, wówczas ludzie pełni szczęścia dostrzegą moje starania i pochwalą za wspaniałomyślność. Jak bardzo się ludziłem! Beztrudnie ludzie szczęśliwość dni zawdzięczali własnym staraniom. Mimo to nie mogłem przestać dobrze czynić, ponieważ obiecywałem sobie, że będę dobrym władcą. Pewnego jednak dnia straciłem resztki wiary w siłę pracy dla dobra ludzi. Zestrzałem się na tyle, że prawie przypominałem ciebie, ojcze, zgiętego wpół z laską, kroczącego po drogach i drózkach. Wzrok mój niedołączony wypatrzył zza zakrętu leśnej ścieżki renifery św. Mikołaja powracającego do swej siedziby za Kołem Polarnym. Zdziwiło mnie, że w św. Mikołaju nie było radości. Zresztą, z czego miał się cieszyć, gdy nie rozdał ani jednego prezentu.

- Cóż to? - zapytałem go. „Czyżby się ludzie obrazili?” „Trochę tak” - odpowiedział Mikołaj smutno. „Nikt już nie chce drobnych prezentów. Każdy chce duże i cenne”. Jakże to przykre - pomyślałem. Wtem z lasu na drogę wyszedł zmarznięty skrzat.

- A ty co tu robisz? - spytałem krasnala. - Chyba zapomniałeś że to Boże Narodzenie.

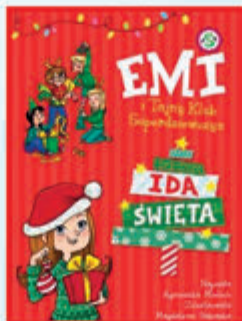
- Nie, wręcz przeciwnie - zapewnił gorąco karzełek. - Specjalnie czekałem tych dni, licząc na talerz ciepłej zupy, ale na próżno pukałem do drzwi, na próżno zaglądałem w okna - nikt mnie nie zauważył lub nie chciał zauważyć.

- Tak więc widzisz, ojcze - tu Nowy Rok zrobił przerwę w opowiadaniu snu - wszystkie te doświadczenia utwierdziły mnie w przekonaniu, że nie warto się trudzić dla ludzi, skoro na to nie czekają. Postanowiłem więc czym prędzej uciec z tej ciemnej planety i zapomnieć o niewdzięcznej ludzkości, zabierając za sobą pozostałe kartki z kalendarza. Ale nagle przypomniałem sobie ową kobietę na obrzeżach wioski i zdecydowałem się ją odwiedzić. Jakże ucieszyła się na mój widok i dziękowała mi z całego serca za wszelką dobroć i miłość. Tylko dla niej wytrzymałem do końca swojego panowania.

- Widzisz - odrzekł Stary Rok - choćby nikt ci nie dziękował, ty staraj się nikogo nie zawieść. I nie bój się. Spójrz, ilu ludzi na ciebie czeka. A to już nie sen.

I Nowy Rok niczym pióro łabędzia sfrunął na ziemię w wiwatujące tłumy i sztuczne ognie.

Kącik Czytelnika

Święto Patronalne Gminy Tyczyn

Msza św. odpustowa w kościele parafialnym w Tyczynie

Oprawę muzyczną Eucharystii uświetnili Tyczyniaci

Wspólna fotografia przewodniczącego Rady Miejskiej i sekretarza gminy z osobami, które w tym roku otrzymały Nagrody Burmistrza Tyczyna

Od lewej inicjatorka wystawy fotografii Tyczyńska Nekropolia Zofia Domino i autorka zdjęć Zofia Katarzyna Domino

Recital fletowy Edyty Czekaj

Autorka fotografii wraz z członkami Klubu Fotograficznego przy UTW-URz

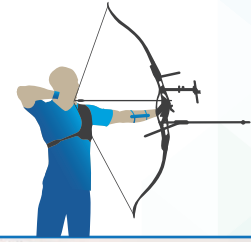

Wystawę można zwiedzać w Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej

Sportowe osiągnięcia zawodników z gminy Tyczyn

Zawodnicy Podkarpackiej Szkoły Ju-Jitsu Karate podczas zawodów w Stalowej Woli i Radymnie

Łucznicy reprezentujący Jar Kielnarowa oraz (siedzący od lewej) prezes Ryszard Rzęsa i trener Jan Szeliga

STRUG SZIK TYCZYN

MISTRZ JESIENI W SEZONIE 2021/22 - KLASA OKRĘGOWA RZESZÓW